

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos *weekend*

Piątek

18 listopada 2022

nr 88 (LXXVII)

cena: 17 Kč

WIADOMOŚCI
POLSCY ARTYŚCI
TWORZĄ MURALE NA
ZAOLZIU STR. 2-3

ZBLIŻENIA
NIEŁATWA
HISTORIA
STR. 9

SPORT
MUNDIALOWY
KONKURS »GŁOSU«
STR. 13

Zdigitalizowane dziedzictwo

WYDARZENIE: W gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie rozpoczęła się wczoraj trzydniowa konferencja „10 lat Polonijnej Biblioteki Cyfrowej”. Powodem jej powstania, jak czytamy w materiałach konferencyjnych, jest zabezpieczenie oraz udostępnianie zbiorów organizacji zrzeszających polską diasporę na świecie. Tym bardziej miło nam poinformować, że „Głos” jest jedną z gazet, które można przeglądać bez wychodzenia z domu na Polonijnej Bibliotece Cyfrowej.

Tomasz Wolff

PBC powstała przed 10 laty w ramach projektu „Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą”, który został ogłoszony przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Zbiory zostały podzielone na kilka kategorii. Jedną z najważniejszych stanowi prasa – zdigitalizowany jest między innymi „Głos” (lata 2018-2021), a także roczniki „Głosu Ludu” od 1996 do 2017 roku. Można również przeglądać archiwalne wydania między innymi „Ludu” – Gazety Polskiej w Brazylii, wydawanego na Litwie „Kurier Wileński”, „Kurier Ateński”, który ukazywał się w Grecji w latach 1988-2010, czy „Wiarusa Polskiego”, pierwszego pisma polonijnego wydawanego w Nadrenii i Westfalii. Osobną kategorię stanowią książki oraz archiwalia (dokumentacja stowarzyszeń, instytucji oraz indywidualna).

– Biblioteka powstała i funkcjonuje dzięki państwowym środkom, dlatego wszystkie treści można pobrać za darmo. Od września 2012, kiedy rozpoczęła działalność, zanotowano 705 tysięcy pobrań. Miesięcznie odwiedza nas około 6000 osób, ale w listopadzie 2021 roku ich liczba wzrosła do 45 tysięcy.

• Prof. dr hab. Dariusz Kuźmina z Uniwersytetu Warszawskiego, dziekan wydziału dziennikarstwa, odpowiedzialny za Polonijną Bibliotekę Cyfrową. Fot. TOMASZ WOLFF

Zaczęliśmy się zastanawiać, skąd się wzięła ta cyfra i szybko udało nam się to wyjaśnić – mówił w cza-

nie inauguracyjnego przemówienia prof. dr hab. Dariusz Kuźmina z Uniwersytetu Warszawskiego,

dziekan wydziału dziennikarstwa, odpowiedzialny za Polonijną Bibliotekę Cyfrową. W jej zbiorach znajdują się „Cogito dla Polonii” – e-magazyn skierowany do młodzieży polonijnej na całym świecie w wieku 12-19 lat, a także „Kumpel dla Polonii”, e-magazyn adresowany do dzieci od 6. do 10. roku życia. Przed rokiem, kiedy dzieci i młodzież na całym świecie były zamknięte w domach z uwagi na COVID-19, bardzo chętnie ściągały skierowane do nich czasopisma, stąd wystrzał wskaźników.

Jacek Skiba, polski ambasador w Brazylii, który połączył się z uczestnikami konferencji online, przyznał, że dzięki zbiorom zgromadzonym w sieci odnalazł na miejscu popiersie Ignacego Jana Paderewskiego autorstwa Augusta Zamoyskiego. Posiłkował się archiwalnymi wydaniem „Ludu”. Prezentowanie zbiorów w internecie ma jednak także złe strony, o czym żartobliwie mówił profesor Kuźmina. Niektórzy naukowcy i badacze historii narzekają, że jak już wszystkie materiały zostaną zdigitalizowane, nie będą mogli już ubiegać się o pieniądze na wyjazdy zagraniczne, choćby do polskiego skupiska w Kurytybie, skoro wszystko bę-

dzie dostępne bez wychodzenia z domu.

– Polonijna Biblioteka Cyfrowa na pewno może stanowić pomost dla Polaków mieszkających nad Wisłą, źródło inspiracji, kiedy można sprawdzić, jakie były wyzwania w różnych częściach świata dla Polaków 100 czy 150 lat temu. To nie tylko wędrowka w przeszłość, ale i inspiracje na przyszłość – mówił z kolei Jan Dziedziczak, pełnomocnik rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą.

Konferencja naukowa „10 lat Polonijnej Biblioteki Cyfrowej”, zorganizowana przez Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego, potrwa do piątku. Wczoraj, w pierwszym dniu, wykład na temat „Jak rozwijać nowoczesne środki przekazu w gazecie o ponad 70-letniej tradycji? Na przykładzie »Głosu«, gazety Polaków w Republice Czeskiej”, wygłosił Tomasz Wolff, redaktor naczelny. W piątek „Stan badań nad dziejami praskiej Polonii i Polaków w Pradze” przedstawi znany historyk dr hab. Roman Baron.

Kliknij i przeglądaj

Zbiory Polonijnej Biblioteki Cyfrowej są dostępne pod adresem: pbc.uw.edu.pl. Chcąc przeglądać archiwalne wydania naszej gazety wystarczy kliknąć w zakładkę „Prasa” i kliknąć w nazwę.

Następne posiedzenie Rady Przedstawicieli

odbędzie się 24 listopada 2022

o godzinie 16.30

w siedzibie Kongresu Polaków w RC,

ul. Grabińska 458/33, Czeski Cieszyn 737 01.

REKLAMA

sport vitality
tenis, badminton, bowling,
fizjoterapia, masaże i inne

Nie zostawiaj swoich BENE-fitów
w szufladzie, wykorzystaj je przed
końcem roku! +420 736 626 848

www.vitalityslzsko.cz

ZDANIEM... Janusza Bittmara

bittmar@glos.liv

Wniedzielę wszystko się zaczyna. W Katarze ruszają 22. piłkarskie mistrzostwa świata, w których nie zabraknie reprezentacji Polski. To wartość dodana dla każdego Polaka, który wciąż wierzy, że biało-czerwonym uda się jeszcze kiedykolwiek powtórzyć medalowe sukcesy generacji skupionej wokół trenerów Kazimierza Górskiego (brąz w RFN w 1974 roku) i Antoniego Piechniczka (brąz w Hiszpanii 1982). Jak faktycznie będzie na boisku, o tym przekonamy się już we wtorek, kiedy to podopieczni Czesława Michniewicza zmierzą się z Meksykiem. W grupie mamy (tak, „mamy”, bo każdy kibic jest częścią składową drużyny) również Arabię Saudyjską i Argentynę. Z nimi kolejno zagramy 26 listopada i 30 listopada. Na piasku powstały piękne stadiony, cała infrastruktura, nowe hotele (oczywiście najbardziej luksusowe z luksusowych), a przy okazji też policzono... robotników, którzy ponieśli śmierć, pracując przy budowie infrastruktury. Robotników pochodzących głównie z Azji Południowej. W przestrzeni publicznej można się spotkać z dwiema wersjami – ta przygotowana przez miejscowych organizatorów mistrzostw mówi o trzech zmarłych na placach budowy, brytyjski dziennik „The Guardian” ustalił, że śmiertelnych wypadków było 6,5 tysięcy. Cyniczna analiza katarskiego biura Międzynarodowej Organizacji Pracy (notabene podlegającego ONZ) tylko pokazuje, jak do ludzkiego życia podchodzi się w ultra-ortodoksyjnym świecie arabskim, a jak w Europie Zachodniej. I jak Organizacja Narodów Zjednoczonych staje się coraz bardziej marginalną instytucją, również zresztą w świetle toczącej się wojny w Ukrainie. Nie lubię, kiedy sport miesza się z polityką. W przypadku mundialu w Katarze chciałbym jednak wierzyć, że piłkarskie bramy otwarte na cały świat właśnie w tym miejscu przyczynią się do wywołania szerszych dyskusji na temat szeroko rozumianych praw człowieka. Właśnie w Katarze, który znajduje się na nieoficjalnej liście państw – sponsorów terroryzmu.

O mundialu również na str. 13.

CYTAT NA DZIS

Bronisław Komorowski,

były prezydent RP skomentował wtorkowe zdarzenie w Przewodowie w pobliżu polsko-ukraińskiej granicy, gdzie eksplodują dwie rakiety zabiła dwie osoby

Polska wraz z NATO i Ukrainą powinna zbudować barierę obrony przeciwrakietowej, która zestrzeliwałaby rakietę lecącą z zamiarem przekroczenia granicy ukraińsko-polskiej

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• W środę na „Strzelnicy” w Czeskim Cieszynie odbyły się „Kresy” – konkurs recytacyjny, o którym piszemy więcej na str. 7. FOT. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

18 listopada 2022

Imieniny obchodzą:

Roman, Tomasz
Wschód słońca: 7:00
Zachód słońca: 15:42
Do końca roku: 43 dni
(Nie)typowe święta:
 Dzień Myszyki Miki
Przysłowie:
 „Gdy w listopadzie wody się podniosą, to snadź w zimie deszczce roszą”

JUTRO...

19 listopada 2022

Imieniny obchodzą:

Elżbieta, Seweryn
Wschód słońca: 7:02
Zachód słońca: 15:40
Do końca roku: 42 dni
(Nie)typowe święta:
 Dzień Przedsiębiorczości Kobiet
Przysłowie:
 „Zjawia to Elżbieta święta, czy ta zima będzie cięża”

POJUTRZE...

20 listopada 2022

Imieniny obchodzą:

Feliks, Rafał
Wschód słońca: 7:03
Zachód słońca: 15:39
Do końca roku: 41 dni
(Nie)typowe święta:
 Dzień Absurdy
Przysłowie:
 „Jeśli kret w listopadzie jeszcze późno ryje, na Nowy Rok komar wpadnie w bryję”

POGODA

piątek

dzień: 1 do 3°C
 noc: 0 do -2°C
 wiatr: 3-5 m/s

sobota

dzień: -2 do -1°C
 noc: -2 do -3°C
 wiatr: 1-4 m/s

niedziela

dzień: 1 do 5°C
 noc: 0 do -4°C
 wiatr: 1-2 m/s

Polscy artyści tworzą murale na Zaolziu

W Bystrzycy i Karwinie w ostatnich dniach pojawiły się efektowne malowidła ściennie, których autorami są polscy twórcy – pochodzący z Sanoka Arkadiusz Andrejkow oraz Maciej Szymonowicz z Bielska-Białej.

• Mural przedstawiający w oryginalny sposób pejzaż Beskidów od kilku dni zdobi budynek MUZ-IC. Fot. Facebook.com/muzicbystrice

• Dzieło na ścianie hali Banika Karwina przedstawia legendę tego klubu Františka Brůně. Fot. HCB Karwina

Łukasz Klimaniec, (szb)

Na ścianie budynku Centrum Informacji MUZ-IC w Bystrzycy pojawił się efektowny mural przedstawiający w oryginalny sposób pejzaż Beskidów – góry, drzewa i klucz ptaków. Jego autorem jest Maciej Szymonowicz z Bielska-Białej posługujący się pseudonimem artystycznym Etnograf, pasjonat kultury ludowej górali beskidzkich. Malowany

przez niego mural został ukończony w minionym tygodniu, we wtorek 8 listopada w godzinach nocnych.

– Od dłuższego czasu myśleliśmy o tym, żeby zagospodarować tę wolną przestrzeń. Maciek jest znany w szerszym regionie, oczywiście zwłaszcza w Polsce, ale to może taka pierwsza jaskółka jego działalności po czeskiej stronie Śląska Cieszyńskiego – powiedział „Głosowi” Jan Michalik z MUZ-IC. Pomysł na stworzenie muralu zgłosiła kierowniczka tej instytucji Irena Ondraszek.

Na przypadający w roku 2023 jubileusz 600-lecia Bystrzycy wóldarze gmi-

ny mają w planie kolejną współpracę z Maciejem Szymonowiczem. Na razie jednak nie zdradzają jej szczegółów.

Dzieło innego polskiego artysty mogą oglądać także mieszkańcy Karwiny. Pochodzący z Sanoka Arkadiusz Andrejkow, absolwent Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, na bocznej ścianie hali sportowej Banika Karwina stworzył mural przedstawiający Františka Brůně, legendę czeskiej i karwińskiej piłki ręcznej, mistrza świata i srebrnego medalistę igrzysk olimpijskich z 1972 roku, a następnie trenera Ba-

nia Karwina, który poprowadził klub do dwóch tytułów mistrzowskich.

– Wybrałem klasyczną technikę kolażu, która ma niepowtarzalny styl wizualny, a jednocześnie oferuje różne rozwiązania kompozycyjne i przestrzenne – tłumaczył Arkadiusz Andrejkow. – To była bardzo fajna przygoda na zakończenie sezonu – dodał.

Polski artysta wyznał też, że w trakcie pracy miał miłe spotkanie z jednym z fanów, który przyjechał do niego z czeskim piwem i orzechowymi chrupkami twierdząc, że... w Karwinie ma znacznie bliżej,

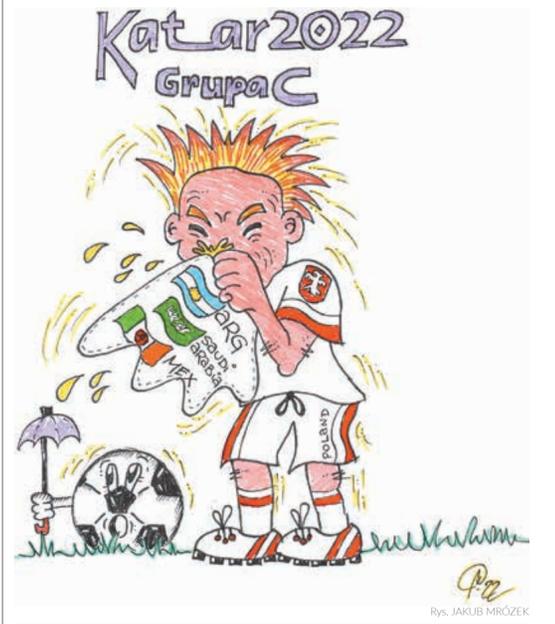
żeby oglądać jego pracę, niż jechać w Bieszczady.

Stworzenie muralu na ścianie hali sportowej Banika Karwina to efekt polsko-czeskiego projektu „MURALowa współpraca”, jaki Karwina realizuje z Jastrzębiem-Zdrojem. Koordynatorem przedsięwzięcia jest czeski artysta Nikola Vavrous „Khoma”. W ramach projektu w Jastrzębiu-Zdroju został namalowany mural 3D (widnieje na Placu Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy). W Karwinie prócz muralu na ścianie hali sportowej podobne dzieło znajdzie się także na elewacji Domu Opieki. ▲

8

miliardów osób osiągnęła populacja świata we wtorek 15 listopada. – To kamień milowy w rozwoju ludzkości – oceniła Organizacja Narodów Zjednoczonych. Skok o kolejny miliard – z 7 do 8 – trwa 12 lat. Ten bezprecedensowy wzrost wynika ze stopniowego wydłużania się długości życia ludzkiego dzięki poprawie zdrowia publicznego, żywienia, higieny osobistej i medycyny. Według statystyk ogólne tempo wzrostu globalnej populacji spada. Ludzkość musiała czekać 12 lat, aby wzrosnąć z 7 do 8 mld. Zgodnie z prognozami, 9 mld osiągnie za 15 lat, czyli w 2037 roku. (szb)

KRESKĄ MALOWANE

Rys. JAKUB MRÓZEK

REKLAMA

Oferujemy:

- Korytka
- Catering do domu
- Wesela
- Rauty
- Obiady dla firmy
- Catering na Święta

+48 537 357 077
www.cateringcieszyn.pl

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

BOGUMIN
W Domu Dzieci i Młodzieży została uruchomiona rezerwa miejsc na obozy i półkolonie w 2023 roku. W związku z rosnącymi cenami i kosztami organizacji takiego wyjazdu przyszłoroczne wakacyjne obozy będą nieco krótsze – będą trwały 8 i 12 dni. Ceny półkolonii organizowanych w mieście wahają się od 2000 do 2600 koron, w zależności od wybranej oferty. Za obóz 8-dniowy trzeba zapłacić 4100 koron (z dojazdem we własnym zakresie) lub 4400 koron. Koszt 12-dniowego obozu to 6600 koron. Szczegóły na stronie: www.ddmbohumin.cz. (klm)

Smetany będzie zamknięta w dwóch etapach – od środy 16 listopada (do 15.00) oraz w dniu 26 listopada (sobota) od 8.00 do 12.00. (klm)

KARWINA
Strażacy z Karwiny oraz Piotrowic wzięli udział w polsko-czeskich ćwiczeniach, jakie zostały zorganizowane w sobotę 12 listopada na terenach stawów przy ul. Wodzisławskiej w Jastrzębiu-Zdroju. Te wspólne transgraniczne ćwiczenia jednostek straży pożarnej z Jastrzębia-Zdroju, Zebrydowic, Karwiny i Piotrowic są pokłosiem wspólnego projektu „Razem przeciw powodzi” sfinansowanego z funduszy unijnych. (klm)

CZESKI CIESZYŃ
W środę 16 listopada został zamknięty ruch drogowy na ulicy Smetany. Powodem są prace związane z podłączeniem przyłącza wodociągowego i kanalizacyjnego w ciągu tej ulicy. Objazd prowadzi ulicami Dvořáka, Bezručá, Havlíčká i Strzelniczá. Jak informują urzędnicy, ulica

ratowniczego, w miejscu istniejącego przystanku „Trzyńc, domy miejskie” (Trinec, obecni domy) w kierunku Oldrzychowic, została wybudowana zatoczka autobusowa z peronem dla pasażerów i wiatą przystankową. Peron przystanku połączony został chodnikiem z już istniejącym, który prowadzi w stronę zintegrowanego centrum ratowniczego. Na przystankach autobusowych w obu kierunkach postawiono nowe, przesłonięte wiaty wyposażone w ławkę. Na terenie Trzyńca znajduje się w sumie 110 przystanków autobusowych. Na 35 z nich budowano zatoki autobusowe. (klm)

Rakieta uderzyła w Polskę

Dwoch mężczyzn w wieku 60 i 62 lat zginęło w wyniku eksplozji rakiety, do jakiej doszło we wtorek w Przewodowie w powiecie hrubieszowskim na wschodzie Polski, tuż przy granicy z Ukrainą. Rakietą uderzyła w teren suszarni zboża wywołując przerażenie i lawinę spekulacji na temat rosyjskiego ataku rakietowego. Wydarzenie było szeroko komentowane w świecie. Rozpoczęło się śledztwo o charakterze międzynarodowym. Joe Biden, prezydent USA, przekazał sojusznikom z NATO, że uderzenie rakiety było najprawdopodobniej wynikiem działania ukraińskiej obrony przeciwlotniczej

– Nic, absolutnie nic nie wskazuje na to, że była to intencjonalny

atak na Polskę. To, co się stało – czyli fakt, że na naszym terytorium spadła rakietą – nie było działaniem intencjonalnym. Nie była to rakietą, która była wymierzona, wycelowana w Polskę – powiedział prezydent RP Andrzej Duda po spotkaniu z premierem Mateuszem Morawieckim i ministrami zajmującymi się sferą bezpieczeństwa. Przypomniał, że we wtorek miał miejsce „zmasowany, o niespotykanej skali rosyjski atak na Ukrainę”, a strona rosyjska wystrzeliła około 100 rakiet różnego typu przeciwko Ukrainie, bombardując całe terytorium tego państwa, także obszary przy granicy z Polską.

Rakieta, która uderzyła w suszarnię zboża w Przewodowie, najprawdopodobniej była pociskiem

S-300 produkcji rosyjskiej z lat 70. ubiegłego wieku.

– Nie mamy w tej chwili żadnych dowodów, że rakietą ta została wystrzelona przez stronę rosyjską. Natomiast jest wysokie prawdopodobieństwo, że była to rakietą, która służyła obronie przeciwrakietowej, czyli była użyta przez siły obronne ukraińskiej – przekazał prezydent. Dodał, że najprawdopodobniej był to nieszczśliwy wypadek.

Tuż przed środowym zamknięciem naszego wydania Ołeksij Daniłow, sekretarz ukraińskiej Rady Bezpieczeństwa i Obrony, zaznaczył, że Ukraina opowiada się za wspólnym zbadaniem incydentu z rakietą na terytorium Polski i jest gotowa przekazać dowody na rosyjską odpowiedzialność. (klm)

To ona wymyśliła Książnicę nad Olzą

W wieku 88 lat zmarła prof. Barbara Bienkowska (na zdjęciu), współinicjatorka powołania Książnicy Cieszyńskiej i jej współtwórczyni. To dzięki niej udało się uratować przed zniszczeniem cenne cieszyńskie księgozbiory historyczne, które od 1987 r. były wywożone z siedziby Muzeum Śląska Cieszyńskiego i trafiły do piwnic lub magazynów. Prof. Bienkowska była wieloletnią prezeską Polskiego Towarzystwa Bibliologicznego, wybitną badaczką książki, związana z Uniwersytem Warszawskim. W Cieszynie pojawiła się wiosną 1991 r., w jakim stanie nie wiadomo, w jakich referaty na temat historii, wartości oraz aktualnego stanu cieszyńskich bibliotek historycznych. Kluczowe znaczenie miała jednak

skim księgozbiorem, która odbyła się nad Olzą w dniach 18-20 listopada 1991 r. Efektem była publikacja zawierająca wygłoszone w trakcie sesji referaty na temat historii, wartości oraz aktualnego stanu cieszyńskich bibliotek historycznych. Kluczowe znaczenie miała jednak

ekspertyza, którą z inicjatywy prof. Bienkowskiej przygotowali zaproszeni do Cieszyna wybitni polscy bibliolodzy, bibliotekarze i historycy.

Działania prof. Bienkowskiej zaowocowały powołaniem z dniem 1 stycznia 1994 r. Książnicy Cieszyńskiej. Prof. Bienkowska wymyśliła nazwę placówki, asystowała przy jej powstaniu i brała udział w pierwszych pracach pełniąc funkcję przewodniczącej Rady Programowej Książnicy Cieszyńskiej. Podejmowała zabiegi na rzecz dotacji dla projektów Książnicy Cieszyńskiej, udzielała rekomendacji zgłaszanym przez placówkę inicjatywom i włączała się do ich realizacji. Pogrzeb Barbary Bienkowskiej odbył się wczoraj. Zmarła spoczęła na Cmentarzu Komunalnym Północnym w Warszawie. (klm)

» Przez kopce « po nagrody

Przez kilka miesięcy, często niezależnie od siebie, zdobywali beskidzkie szczyty. Teraz wreszcie mogli się spotkać wszyscy razem. W niedzielę w wędryńskiej „Czytelnia” odbył się finał zabawy turystycznej „Przez kopce” będącej wspólnym przedsięwzięciem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski” i Drużyny Harcerskiej „Czarne Pantery”.

Beata Schönwald

Pomysł zorganizowania akcji „Przez kopce” zrodził się w „Beskidzie Śląskim”. – Chodziło nam o to, żeby odwarować dzieci od komputera, żeby poznały góry i przeżyły przygodę. Udało się to tylko dzięki temu, że znaleźliśmy tak fantastycznych partnerów jak Drużyna Harcerska „Czarne Pantery” z Trzycią – podkreśliła wiceprezes PTTS ds. turystyki Wanda Farnik. Przyznała, że nie spodziewała się tak licznego udziału. W zabawę, która polegała na zdobyciu 10 beskidzkich szczytów i zrobieniu sobie selfie przy zainstalowanych tam tabliczkach, włączyło się aż 130 dzieci i młodzieży z całego niemal Zaolzia. – Dziękujemy dyrektorom szkół i nauczycielom, którzy wsparli tę inicjatywę – dodała.

Dawid Szkauder, członek zarządu „Beskidu”, nie musiał długo namawiać do współpracy trzynieckie „Czarne Pantery” z drużyną Andrzeja Szymczek. – Naszym zadaniem było m.in. nagłośnienie tej imprezy i przygotowanie zgłoszeń. Włączyliśmy się też w zorganizowa-

• „Czarne Pantery” potrafią nie tylko chodzić po górach, ale też śpiewać. Zdjęcia: BEATA SCHONWALD

nie dzisiejszych warsztatów – powiedział zastępca dyrektora Mikołaj Białoń.

Niedzielny finał w „Czytelnia” był imprezą niezwykle różnorodną. Zaproszeni zostali na nią wszyscy uczestnicy „Przez kopce” z osobami towarzyszącymi. Dla dzieci przygotowano dziesięć stoisk warsztatowych. Harcerze uczyli je robienia butonki, domki z drewna, watę cukrową, pracować z drukarką 3D i dekorować świąteczne życzenia. Z kolei „beskidzioci” oferowali ozdabianie pierniczek, malowanie

kamyków, robienie wyrobów z drucików oraz z gałązek i liści, a także budowanie drewnianych budek dla ptaków. Rodzice w tym czasie mogli korzystać z oferty gastronomicznej przygotowanej przez Miejsce Koło PZKO w Wędryni oraz słuchać harcerskich pieśni w wykonaniu „Czarnych Panter”. Imprezę prowadził harcerz czeskoszczyński „Optów” Dominik Połock.

Największą atrakcją niedzielnego popołudnia było losowanie nagród wśród uczestników, którzy

wspięli się na wszystkich 10 szczytów. W grupie dzieci do klasy 5. udało się to 29 małym turystom, zaś w kategorii do lat 19 całą dziesiątkę zdobyły 24 osoby. Trzy nagrody przewidziano również dla rodziców. Jedną z nich zdobyła Halina Kozuch. – Nasze trzy dziewczynki uczęszczają do polskiej szkoły w Trzycią, a ponieważ mamy pieska, musimy dużo spacerować. Włączyliśmy się więc w chodzenie po „kopcach” i w ciągu dwóch miesięcy zaliczyliśmy wszystkich dziesięć szczytów – zdradziła laureatka.

Trzech drugoklasistów Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie: Bofek Pniok, Filip Böhm i Dawid Brodza zrobiło to w ciągu jednej doby. Wyszli o godz. 5.50 z dworca kolejowego w Trzycią-Centrum, a następnego dnia nad ranem przeszli do Ligotki Kameralnej. – Zajęliśmy nam to 22 godziny z przzerwami. Trasa liczyła 94 km i prowadziła od Wroźnej przez Praszywą, Łączkę, Stożek, Girową, Połom, Kiczmoł, Kozubową, Jaworowy na Godulę – powiedzieli „Głosowi” Filip z Dawi-

dem. Przyznali, że musieli pokonać niejedną krzyż. – Ten największy dał o sobie znać w nocy, kiedy trzeba było dojść na Godulę, a przed nami było jeszcze 10 kilometrów. Czuliśmy się już bardzo zmęczeni, było ciemno, mgliście i powoli zaczęła brakować nam jedzenia i picia. Jednak było warto – przekonywali.

– Impreza, którą zorganizowali harcerze przy pomocy Wandy Farnik, jest ewenementem. W dzisiejszych czasach rzadko się zdarza, żeby młodzi ludzie tak licznie chodzili w góry. To bardzo cieszy i równocześnie napawa nas nadzieją, że znajdują się osoby, które będą kontynuowały 100-letnią tradycję „Beskidu Śląskiego” – podsumowała prezesa tej organizacji Halina Twardzik.

Po tegorocznym sukcesie są już plany na kolejną edycję. Jej inauguracja nastąpi 7 maja przy inauguracji na Jaworowym. – Do zdobycia będzie kolejnych 10 szczytów Beskidu Śląskiego i Morawsko-Śląskiego, a na zakończenie planujemy wspólny finał z koncertem zespołu harcerskiego „Wolosatki” z Polski – zapowiedziała Wanda Farnik.

Akcja została dofinansowana z Funduszu Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC.

Święto Śląskiej Pieśni: wszyscy śpiewali

Duże zainteresowanie towarzyszyło „Świętu Śląskiej Pieśni”, czyli niezwykle koncertowi zorganizowanemu w Święto Niepodległości, jaki miał miejsce w piątek 11 listopada w Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie. Publiczność miała okazję zaśpiewać wspólnie z chórzystami patriotyczne pieśni.

Łukasz Klimaniec

Zorganizowane po raz drugi pod patronatem ZG PZKO „Święto Śląskiej Pieśni” było wielkim artystycznym wydarzeniem i zarazem manifestacją patriotyzmu. W koncercie wystąpiły chóry mieszane „Godulan-Ropica” działające przy MK PZKO w Ropicy, „Lira” z MK PZKO w Dąbrowie, „Sucha” z MK PZKO w Suchej Górze, „Zaolzie” z MK PZKO w Orłowej Lutyni, a także Kameralny Zespół Śpiewaczy TA Grupa działająca przy MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Osiedlu oraz Polski Chór Mieszany „Collegium Canticorum”. W sumie 132 artystów. – Kiedyś takie śpiewania były organizowane przez PZKO po tym, jak powstało zrzeszenie śpiewaczo-muzyczne – przypomina

Tadeusz Konieczny, organizator wydarzenia. – To zrzeszenie organizowało święto pieśni, które naprzemiennie było realizowane w różnych miejscowościach: Lutyni Dolnej, Czeskim Cieszynie, Stonawie – dodaje.

Kiedy zrzeszenie zakończyło działalność, pojawiła się pewna pustka. Wówczas chór „Lira” zaproponował chórom karwińskim i Stonawie kontynuację tego wydarzenia. Od tego czasu chóry naprzemiennie śpiewały u siebie razem. Za każdym razem koncert organizował inny chór. Obecnie koncert „Święto Śląskiej Pieśni” odbywa się pod patronatem ZG PZKO. W takiej formule w tym roku miała miejsce jego druga edycja. Przed rokiem nie było jednak czasu na wspólne śpiewanie, bo każdy chór przez 15 minut prezentował swoje utwory, co wypełniło cały program. Tym razem organizatorzy zadbałi, aby publiczność mogła śpiewać z chó-

rzystami patriotyczne pieśni, których słowa mogli znaleźć w wydrukowanych na tę okazję śpiewnikach.

– Liczba pieśni wykonywanych przez chóry była ograniczona, a każdy chór poprowadził dwie wspólne pieśni patriotyczne – wyjaśnia Tadeusz Konieczny.

Podczas koncertu publiczność usłyszała wiele różnorodnych utworów. Chór mieszany „Godulan-Ropica” wykonał m.in. „Kasia w sieni raz stała”, „Ej mamiczko”, a wraz z publicznością „Bywaj dziewczę zdrowe” i „Pierwsza Kadrowa”. Chór mieszany „Lira” zaśpiewał m.in. „Po naszych Beskidach”, „W moim ogródku”, a także „Rozszumiał

• Podczas koncertu publiczność usłyszała różnorodne utwory w znakomitym wykonaniu. Fot. ARC organizatorów

się wierzby płaczące” i „Białe róże”. Z kolei chór „Sucha” zaprezentował m.in. „Boże, coś Polskę” i „O mój rozmarynie”. „Zaolzie” zaśpiewało m.in. „Góralu czy ci nie żal”, „Wojenko, wojenko” oraz „Przybyli

ułani”, a TA Grupa „Staropolskim obyczajem”, „Wym jo na Gródku” i „Collegium Canticorum” zaśpiewało m.in. „Modlitwę do Bogarodzicy” oraz „Rotę”.

REKLAMA

Zmarł

Książe Polskiej Estrady

W poniedziałek 14 listopada zmarł w wieku 89 lat piosenkarz Jerzy Połomski nazywany Księciem Polskiej Estrady. Do najbardziej znanych piosenek wykonywanych przez niego należą m.in. „Cała sala śpiewa” i „Bo z dziewczynami”.

O śmierci artysty poinformowała jego menedżerka Violetta Lewandowska. Jerzy Połomski zmarł w warszawskim szpitalu przy ul. Wołoskiej w Warszawie. – Był i niezwykłym artystą, i niezwykłym człowiekiem. Wyjątkową osobowością. Wielki żal i wielka strata dla polskiej kultury – powiedziała Polskiej Agencji Prasowej.

Jerzy Połomski urodził się 18 września 1933 r. w Radomiu jako Jerzy Pająk. Ukończył Wyższą Szkołę Teatralną w Warszawie, gdzie nad warsztatem aktorskim pracował pod okiem Stanisławy Perzanowskiej i Ireny Kwiatkowskiej, śpiewu u Wandy Werwińskiej i Marii Mokrzyckiej w interpretacji piosenek u Ludwika Sempolińskiego. Jako aktor zadebiutował w 1957 r. na deskach warszawskiego Teatru Buffo, później występował w Teatrze Syrena. W tym samym roku dokonał pierwszych nagrań radiowych, dając się poznać szerokiej publiczności jako wokalista. W 1958 r. zajął drugie miejsce w plebiscycie Polskiego Radia na najpopularniejszego polskiego piosenkarza.

Na przełomie lat 60. i 70. Połomski stał się jednym z najpopularniejszych artystów estradowych w Polsce. Wyłansował takie przeboje jak „Cała sala śpiewa”, „Daj”, „Bo z

Fot. ARC

dziewczynami” czy „Komu piosenkę?”. W jego repertuarze znajdowały się także interpretacje przedwojennych utworów.

W 1969 r. został laureatem nagrody jury oraz Radia i TV na festiwalu Złoty Orfeusz w Bułgarii, a rok później zajął III miejsce na Coupe d'Europe Musicale w Szwajcarii. W 2006 r. wraz z zespołem Big Cyc nagrał nową wersję swojego dawnego przeboju „Bo z dziewczynami”, a rok później, po ponad 20 latach przerwy, nagrał nowy utwór „Czas nas zmienia” ze słowami Jacka Cygana i muzyką Marcina Nierubca.

W 2018 r. u piosenkarza pojawiły się problemy ze słuchem. Po ponad 60 latach koncertowania postanowił zawiesić działalność artystyczną. Latem 2021 r. Połomski trafił do Domu Artysty Weterana w podwarszawskim Skolimowie. Sam artysta zaplanował swój pogrzeb na Cmentarzu Powązkowskim. (kdm)

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

• Sommelier Jiří Ambrož przedstawia poszczególne rodzaje win. Fot. TADEUSZ GUZIUR

O winie przy winie

Kolejną imprezą MK PZKO w Boguminie-Skrzeczoniu po lipcowym festynie, wrześniowej wycieczce do Zakopanego i Bukowiny Tatrzańskiej oraz dwukrotnym wyjeździe delegacji do zaprzyjaźnionego Grodkowa – Gminne Dożynki i obchody 75 lat istnienia Miejskiej i Gminnej Biblioteki, a także okazałych październikowych obchodach 50-lecia współpracy kulturalno-oświatowej i turystyczno-sportowej na linii Skrzeczoni – Grodków połączonych z wspólnym występem chórów Grodkovia i skrzeczonińskiego Haslo oraz wspianiami występem zespołu Pieśni i Tańca „Suszanie” było spotkanie pn. „O winie przy winie”. Akcja odbyła się w miejscowym Domu PZKO w sobotę 5 listopada.

Na wstępie prezes koła Czesław Gałuszka serdecznie przywitał uczestników imprezy, po czym głos zabrał sommelier Jiří Ambrož pochodzący z miejscowości Lužice koło Hodonina. Na tym urodzajnym obszarze Moraw Południowych podtrzymuje tradycję produkcji wina, która w ramach jego rodziny sięga XIX

wieku. Sukcesywnie przedstawił różne rodzaje win, najpierw białe Müller Thurgau, Veltlínské zelené, Sauvignon, Hibernál, Chardonnay, Ryzlink ryński i Pálava, później różowe Zweigeltrebe oraz czerwone Frankovka i Cabernet Moravia. Zaznajomił obecnych z początkami produkcji win w średniowieczu na terenie całej Europy a później na terenie Czech i Moraw. Przedstawił ciekawe informacje o produkcji poszczególnych win, jak również o różnicach między nimi, o czym się mogli uczestnicy imprezy osobiście przekonać podczas degustacji z odpowiednią smaczną zakąską.

Słowa podziękowania należą się członkom zarządu koła, Klubu Kobiet i Klubu Młodych za bardzo ofiarne przygotowanie i realizację wszystkich spraw organizacyjnych dla ponad 50 zadowolonych uczestników imprezy. Do końca bieżącego roku skrzeczoniscy petzetkownicy mają jeszcze w planie zorganizować Jarmark Świąteczny – 3. 12. i Wigilijkę – 28. 12., natomiast 21. 1. 2023 odbędzie się w Domu PZKO tradycyjny bal.

Danuta Guziur

I tak można

MK PZKO w Lesznej Dolnej zorganizowało w ramach czterocznego projektu „Spotkania seniorów” dla swych najstarszych członków koła wycieczkę tematyczną. Seniorzy razem z towarzyszącymi im wnukami zawitali do przynajmniej Brennej. Celem niedzielnego wyjazdu była miejscowa Kozia Zagroda – gospodarstwo agroturystyczne Beaty i Rafała Marchlewiczów, autentycznych entuzjastów folkloru beskidzkiego, oczarowanych wałaską kulturą pasterską.

Gospodarze zaoferowali lesznianom dwa tematy warsztatowe z kilku proponowanych – „Dźwięki gór” oraz „Pasterstwo Beskidu Śląskiego”. Tak więc zwiedzający siedząc przy ognisku w kolibie zaznajomili się z pasterstwem beskidzkim, sami mogli wyprodukować biały ser i zrobić z niego tzw. oscypki (największą frajdą dla dzieci) oraz wysłuchali w imponujący sposób przeprowadzonego opowiadania gospodarza na wszystkie tematy związane z życiem i pracą pasterzy beskidzkich. Następnie w chacie góralskiej dowiedzieli się, jak wyrabia się pasterskie fujaiki, flety, rogi pasterskie i trombity i wysłuchali gry na

tych instrumentach oraz przyspiewek góralskich w podaniu gospodyni a także zaznajomili się z kobiecymi strojami góralskimi z okolic Brennej i Żywca. Można też było w obejściu zobaczyć i nakarmić piękne, hodowane przez gospodarzy kozy. Lesznianie pamiętali też o zbliżającym się Święcie Niepodległości Rzeszy i w większej grupie i to na terenie Polski postanowili w ciekawy sposób uczcić jej święto włączając się w tzw. „Bieg Niepodległości” organizowany od kilku lat z okazji 11 listopada. Wszyscy pokonali więc biegiem (dzieci), zaś pozostali seniorzy truchtem czy szybszym krokiem – każdy według swych możliwości odmierzonego za pomocą „mądrego zegarka” 1918 m długi odcinek od postoju autobusu przy Karczynie na Kamieńcu do gospodarstwa agroturystycznego.

Wszyscy wracając w podwieczór do domu usatysfakcjonowani byli z mile i pożytecznie spędzonego dnia. Spełniono wytyczony cel wycieczki i uczczono rocznicę niepodległości Ojczyzny. Wielkie podziękowania należą się konsulowi generalnemu RP w Ostrawie za pomoc moralną i finansową przy organizacji projektu. Tadeusz Szuklicki

STRZELNICA

W DŹWIĘKACH

25.11.2022

Centrum Polskie (Budynek ZG)
15:00 – Warsztat tworzenia projektów „Od pomysłu do projektu” – Michał Przywara
Kalendarz imprez młodzieży PZKO – Stanisław Frank

Kameralnik
Kiermasz książki – książki do wzięcia

Klub Dziupła - koncert:
16:00 – Head in the Clouds
20:00 – Glazy

Blady Świt - koncert:
18:30 – Ampli Fire

Realizacja w ramach projektu „Kongres Zaolzia 2022” z okazji 75-lecia niepodległości RP w ramach konkursu „Polonia i Polacy za granicą 2022”
Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP w ramach konkursu „Polonia i Polacy za granicą 2022”

GŁOSIK

Nowa regionalna planszówka

W Hawierzowie pojawiła się nowa gra planszowa poświęcona ciekawostkom naszego regionu. Zbór ewangelicki w Suchoj Średniej wydał grę „Spacer po Suchoj Średniej i Dolnej”, przygotowaną wspólnie z Miejscowym Kołem Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego.

• Niektórzy uczniowie górnosuskiej szkoły zapoznali się już z grą.
Fot. DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Pomysłodawcą gry, wydanej z okazji 170-lecia założenia niestwierdzonej już polskiej szkoły w Suchoj Średniej, był Franciszek Jasiok, prezes MK PZKO. Atrakcyjną formę graficzną nadała grze Darina Krygiel. Planszówka przeznaczona jest dla 2-6 graczy w wieku szkolnym lub starszym i ma niezbyt skomplikowane reguły.

Pionki „wędrują” po planszy, która przypomina obszar Suchoj Średniej i Dolnej. Kto zatrzyma się na miejscu oznaczonym cyfrą, bierze ze stosu odpowiednią kartę. Na każdej z 32 kart znajdują się zdjęcia i krótki opis jakiegoś miejsca – budynku, pomnika, parku, zakładu pracy i tym podobnie. Są wśród nich istniejące budowle, jak i zburzone z powodu wydobycia węgla. Nie może, oczywiście, zabraknąć budynków szkolnych. Kolejne obiekty przedstawione są w formie ilustracji na planszy. Wygrywa ten gracz, który szybciej dotrze do

metu (wykonując po drodze zadania) i nazbiera najwięcej kart. – Przekazałam już egzemplarze planszówki do polskich szkół w Hawierzowie-Błędowicach i Suchoj Górnej. Chętni mogą nabyć grę w naszym Kole PZKO – powiedział nam Franciszek Jasiok. Kto chciałby mieć nietypową planszówkę związaną z naszym regionem, może ją zamówić pod nr tel. + 420 734 514 057.

Regulamin gry oraz opisy miejsc na kartach opracowane są dwujęzycznie – po polsku i po czesku. Wydanie wsparł finansowo Konsulat Generalny RP w Ostrawie.

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

W krainie przygód i fantazji

W ramach projektu „Kdo si čte, ten nezlobi” wspieranego przez miasto Czeski Cieszyn zaprosiliśmy do naszej grupy dziecięcej CAMPANELLA wyjątkowego gościa – Ewę Katruśák, dyrektorkę organizacji non-profit „Celé Česko čte dětem”.

Bardzo się cieszymy, że pani Ewa przyjęła nasze zaproszenie i umożliwiła dzieciom spędzić cudowną godzinę przepelnioną magicznym światem bajek. Dzieci z zacięciem słuchały czytania i aktywnie uczestniczyły w rozmowie o czytanych książkach i ich bohaterach. Były intrygujące przygody pani Olgi z kiosku, która nie opuszczając go, dopłynęła aż do morza, czy dzielnego taty, który znalazł sposób na to, jak poradzić sobie z bakteriami. U nas w przedszkolu też codziennie czytamy i mamy do dyspozycji dwa kąciki z książkami – jeden w klasie, dla dzieci, a drugi dla dzieci i ich rodziców, gdzie mogą sobie wypożyczyć książki do domu. Wiemy, że codzienne czytanie jest bardzo ważne, tak samo, jak nieograniczony dostęp do książek. Dziękujemy pani Ewie za całą kampanię „Celé Česko čte dětem”, a szczególnie za odwiedzenie naszego przedszkola i czas, który spędziła z dziećmi. Wierzymy, że kraina przygód i fantazji otwiera dzieciom drzwi do bezpiecznego świata pełnego radości, humoru i czułej więzi z rodzicami.

Romana Płonka

Postacie z bajek

Z okazji

Fot. ARC przedszkola

Między narodowego Dnia Postaci z Bajek i w ramach projektu „Szablony III” w naszym przedszkolu odbył się dzień pt. „W krainie bajek”. Przebrane dzieci i panie reprezentowały różne bajki. Wiadomo, że wszyscy lubią bajki i nawet maluchy nie miały kłopotu z odpowiedzią na pytania dotyczące Czerwonego Kapturka.

Oj, wiele się działo! Był tor przeszkód, joga, ćwiczenia logopedyczne, układanie puzzli, praca z modeliną, ćwiczenia motoryczne, segregacja śmieci.

Nauczycielki z przedszkola w Orłowej

GŁOS MŁODYCH

Polskie »smaczki« dla czeskich kolegów

„Tacy sami, chociaż inni” to nazwa dnia projektowego, który odbył się w środę w Akademii Handlowej w Czeskim Cieszynie. Przygotowali go polskojęzyczni uczniowie z myślą o swoich czeskich kolegach, którzy w szkole stanowią zdecydowaną większość.

• Liwia i Aneta przy plakacie imprezy, które same zaprojektowały i wykonały.

Beata Schönwald

To zupełnie nowa inicjatywa, której w naszej szkole jeszcze nie było. Ma ona na celu przybliżenie polskiej kultury, języka polskiego i gwary cieszyńskiej czeskim uczniom oraz pogłębienie wzajemnych relacji poprzez współzawodnictwo – przybliżyła „Głosowi” pomysłodawczyni tej imprezy, wicedyrektorka „handlowki” i nauczycielka języka polskiego Beata Hupka. W koordynowaniu tej premierowej imprezy pomagały jej trzecioklasistki Liwia Woźniak i Aneta Sikora.

– W czym jesteśmy tacy sami, a w czym inni? – zastanawiały się dziewczęta. – Na pewno różni nas kultura, wychowanie, które wynika z tego, jakie korzenie ma dana rodzina. Jesteśmy w tym samym wieku, mieszkamy wszyscy w tym samym regionie i to z kolei nas łączy. Natomiast zainteresowania mamy z pewnością każdy inne i to niezależnie od tego, czy na co dzień mówimy po polsku, gwarą czy po czesku – stwierdziły Liwia z Anetą.

Rywalizacja odbywała się w pięciu dyscyplinach, które wymyślili i prowadzili polscy uczniowie. Był konkurs „Co to za melodia?”, w której młodzież zgadywała nazwy polskich hitów i wykonawców, quiz dotyczący osobistości polskiej historii, kultury i polityki, szukanie

• Lukáš w konkursowej dyscyplinie pn. „Wyszło sztydo z worka”.
Zdjęcie: BEATA SCHÖNWALD

polskich odpowiedników do czeskich słów, rozpoznawanie rzeczy z zawiązanymi oczami pn. „Wyszło z worka” oraz konkurs „Co mosz w gymbie?”, w którym po omacku kosztowano polskich smaków z tego, jakie korzenie ma dana rodzina. Dodatkową atrakcją był pokaz typowych polskich wróżb andrzejkowych.

Zaraz z samego rana zaliczyli wszystkie dyscypliny konkursowe czwartoklasistki. Potem przyszła kolej na ich młodszych kolegów. – Nie jest to trudne, tylko myślałam się trochę słowa „po naszymu” ze słowami polskimi. Problem polega na tym, że czasami brzmią podobnie, a coś innego znaczą – stwierdziła Nikol Frodlowa, uczennica jednej z czeskich klas maturalnych. Przyznała, że z gwarą spotyka się u dziadków, a także jej przyjaciel mówi po polsku oraz „po naszymu”.

Za raczej łatwą uznał zabawę z językiem polskim i gwarą również Lukáš Nieslanik. – Ten konkurs nie jest specjalnie trudny, skoro mieszkamy tutaj na pograniczu. Wiele słów znam od rodziców, bo mój ojciec pochodzi z Gródki i uczył się od polskiej szkoły. Lubię Polskę i lubię też mówić po polsku – przekonywał.

Srodoży dzień projektowy okazał się dobrą alternatywą do siedzenia na lekcji. W jego trakcie wiele czeskich uczniów przekonało się o tym, że język polski nie jest taki straszny, choć istnieje w nim wiele słów, których znaczenie budzi wątpliwości. Z kolei polska młodzież przekonała się o tym, że znajomość dwóch kultur i dwóch języków jest atutem, którego wartość na co dzień nie zawsze potrafia docenić.

Wynik zaskoczył wszystkich

• Karolina Filipczyk i Ester Pyszko wyjadą na finał do Białegostoku.
Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Niespodziewanym werdyktem jury zakończyły się w środę zaolziańskie eliminacje Konkursu Recytatorskiego im. A. Mickiewicza dla Polaków z Zagranicy „Kresy 2022”. W finale, który odbędzie się 5-10 grudnia w Białymstoku, Republiki Czeskiej będą reprezentowały dwie przedstawicielki kategorii III, laureatki 1. i 2. miejsca Karolina Filipczyk i Ester Pyszko.

Jury w składzie Mariusz Orzełek, Izabela Kapias, Lidia Kosiec i Karol Suszka oceniło ich recytacje wyżej od tych, które zabrzmiąły w wykonaniu uczestników kategorii najstarszej, czyli powyżej 16 lat.

– Już zdarzały się takie precedensy, że do finału zakwalifikowały się osoby ciut młodsze, piętnastoletnie. Kategoria czwarta była reprezentowana przez trzy osoby i nie było tam akurat nikogo, kto by się wyjątkowo wyróżniał. W przypadku Ester Pyszko i Karoliny Filipczyk doceniliśmy dojrzałość wykonania oraz repertuar, który będzie pasował do tego, co dzieje się w Białymstoku. Są to osoby, które, moim zdaniem, będą też potrafiły bardzo dobrze skorzystać z odbywających się tam warsztatów – wyjaśnił w rozmowie z „Głosem” Mariusz Orzełek reprezentujący organizatora konkursu, Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Białymstoku.

Karolina Filipczyk i Ester Pyszko na udział w „Kresach” zdecydowały się dopiero w tym roku jako uczennice Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie. Przyznała, że za namową nauczycieli gimnazjum, ale też jabłonkowskiej podstawówki przyszyły, żeby spróbować sił, rozejrzeć się, jak taki konkurs wygląda, i zdobyć doświadczenia. Tym większe było dla nich zaskoczenie, kiedy okazało się, że od razu awansowały do finału. Karolina recytowała wiersz Marii Konopnickiej „Zagubiony w cichym i samotnym lesie” oraz Kazimierza Przerwy-Tetmajera „Ta trawa, którą nikt nie kosi”.

Udział w eliminacjach, które miały miejsce w środę w ośrodku kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie, zgłosiło aż 39 uczestników. Przesłuchania trwały od rana do godzin popołudniowych. Spośród czterech kategorii tymi najmocniej obsadzonymi były kategorie młodszych uczniów z 19 recytatorami oraz ich nieco starszych kolegów, która liczyła 15 osób. Ich szczególne wyniki opublikujemy w przyszłym tygodniu, kiedy wrócimy jeszcze do tematu.

Sympatycznym akcentem muzycznym na tegorocznej edycji zaolziańskich „Kresów” były krótkie utwory-przerywniki, które zagrały na flecie Dorota Plachta. Przed ogłoszeniem wyników wystąpił natomiast gimnazjalny zespół teatralny „SZKAPA” z mini spektaklem o poecie. (sch)

GŁOSIK I LUDMIŁKA

To przecież listopad!

Pod koniec października nasze redakcyjne skrzaty nabrały w lesie całe nęcące pięknych kolorowych liści: żółtych, czerwonych, brązowych. Głosiak miał zamiar naklejać je na kartki i w ten sposób tworzyć obrazki, lecz Ludmiłka skrzywiła się na ten pomysł.

– To nic nowego! Wszyscy tak co roku robimy. Wymyśliłam coś innego! Zrobimy sobie świetną ścienną kompozycję z listków! – zaproponowała.

Jak powiedziała, tak zrobiła. Poprosiła o pomoc starszych chłopców z sąsiedztwa, wybrała się razem z nimi do sklepu z dekoracjami wnętrz i kupiła gęstą siatkę ze sznurka, którą chłopcy pomogli skrzatom przymocować na ścianę w ich pokoju.

– A teraz powtykamy listki do otworów w siatce. Mamy ich tak dużo, że powstanie cała ściana z liści! – cieszyła się Ludmiłka.

Głosiak musiał przyznać, że ten pomysł wcale nie jest

głupi. Ściana udekorowana kolorowymi liśćmi wyglądała ładnie i atrakcyjnie. Skrzaty codziennie ją podziwiali. Jednak z dnia na dzień i z tygodnia na tydzień listki schły coraz bardziej, zwijały się, kurczyły, aż jeden po drugim zaczęły spadać na podłogę.

– Głosiaku! Popatrz, ile liści pospadało! Nasza dekoracja wygląda coraz gorzej – zmartwiła się Ludmiłka.

Głosiakowi także zrobiło się przykro, ale zaraz wymyślił rozwiązanie.

– Pewnie, że liście spadają! Mamy przecież listopad! Nie przejmuj się tym, Ludmiłko. Poczekamy trochę i zastąpimy jesienną dekorację zimową. Gałązkami jodełki na przykład. Co ty na to?

Ludmiłka się rozchmurzyła i z zadowoleniem pokijała głową. (dc)

Rys. WŁADYSŁAW OWCZARZY

POLSKI BIZNES ⁽¹¹⁹⁾

Praca kreatywna zawsze ją pociągała

Beata Sikora zaczynała pracę zawodową jako bibliotekarka, później była przedstawicielem handlowym. Po trzecim urlopie macierzyńskim postanowiła wszystko zmienić i poświęcić się temu, co od dawna ją pociągało. Od 17 lat jest fryzjerką.

– Zawsze chciałam robić coś kreatywnego, rękami. Nie chciałam już sprzedawać, zajmować się handlem. Poszłam na fryzjerski kurs kwalifikacyjny. Po jego skończeniu od razu zaczęłam pracować jako fryzjerka, w znanym salonie w Karwinie-Fryszacie. Tam zdobywałam doświadczenia – tłumaczy Sikora.

Po sześciu latach postanowiła otworzyć własny salon. Pracowało w nim kilka fryzerek, kosmetyczki, specjalistki od paznokci. Po upływie kolejnych ośmiu lat pani Beata poczuła, że potrzebuje dalszej zmiany. Przenieśli działalność do nowego, mniejszego lokalu, gdzie pracuje sama. Mówi, że w pewnym momencie zaczęła cenić sobie spokój – swój własny i klientek, dla których stworzyła kameralne, przyjemne środowisko.

Salon Beaty Sikory znajduje się w Karwinie-Fryszacie. Fryzjerka wynajmuje nieduży lokal w sąsiedztwie rynku, w spokojnej uliczce Zamkowej. Swoją salon traktuje jak miejsce do relaksu dla kobiet, które do niej przychodzą. Tak układła harmonogram zamówień, aby poszanować prywatność klientek.

– W przerwie, gdy czekamy, nim farba się utrwali, wypijemy razem kawę, porozmawiamy, włączę jakąś przyjemną muzykę – mówi pani Beata, a z jej słów łatwo się domyślić, że w jej salonie każda klientka musi czuć się przyjemnie.

– Kiedyś postępowałam jak większość fryzjerek, chciałam wykończyć każdą minutę, ale teraz już tego nie robię. Na tym etapie życia, na jakim jestem, najbardziej odpowiada mi mały, spokojny salon – dodaje.

Początki w nowym salonie nie były owszem łatwe. Beata Sikora uruchomiła go przed niespełną trzema laty, tuż przed wpro-

wadzeniem restrykcji covidowych. Na szczęście nie straciła klienteli, przetrwała pandemię, a w przyszłość patrzy z optymizmem.

Pani Beata na bieżąco śledzi nowoczesne trendy fryzjerskie, chętnie bierze udział w szkoleniach organizowanych w Pradze przez producenta kosmetyków, które stosuje w swoim salonie. Przypomina, że wraca z tych wydarzeń pełna nowych pomysłów i energii kreatywnej. W tym roku zdobyła międzynarodowy certyfikat Master Color Expert.

– Obecnie modne są kolory naturalne, ziemiste, popularny jest ciepły brąz z odbłyśkami słońca, ciemny brąz, gama kolorów jesieni, wyrafinowany blond z lekkimi rozjaśnieniami. Hitem obecnego sezonu jest odcień fioleto w zwany very peri. Nie tylko, jeśli chodzi o włosy, ale też odzież czy dekoracje wnętrz – wymienia fryzjerka i pokazuje przykłady nowej mody w magazynie lifestylowym. – Wyraźne kolory, kolorowe pasemka we włosach, wyszły wery peri. Nie tylko, jeśli chodzi o włosy, ale też odzież czy dekoracje wnętrz – wymienia fryzjerka i pokazuje przykłady nowej mody w magazynie lifestylowym. – Wyraźne kolory, kolorowe pasemka we włosach, wyszły wery peri. Nie tylko, jeśli chodzi o włosy, ale też odzież czy dekoracje wnętrz – wymienia fryzjerka i pokazuje przykłady nowej mody w magazynie lifestylowym.

– W mojej pracy fascynuje mnie to, że robiąc fryzurę, tworzę od podstaw nowe dzieło. Klientka wraca do domu zmieniona, zwykle ma bardzo dobre samopoczucie. Dlatego bardzo lubię tę pracę, daje mi ona wiele radości – wyznaje Beata Sikora. (dc)

– Inaczej wyglądają stylizacje ślubne panien młodych, inaczej upięcia na bal czy imprezy wieczorowe. Dzisiaj także tu bardziej popularne są naturalne, swobodne upięcia, mniej wyszukane od tradycyjnych. Ten trend bywa określanym jako styl boho – wyjaśnia fryzjerka.

– W mojej pracy fascynuje mnie to, że robiąc fryzurę, tworzę od podstaw nowe dzieło. Klientka wraca do domu zmieniona, zwykle ma bardzo dobre samopoczucie. Dlatego bardzo lubię tę pracę, daje mi ona wiele radości – wyznaje Beata Sikora. (dc)

Pani Beata w swojej pracy najbardziej lubi farbowanie włosów, dobieranie i miesza-

● Beata Sikora prowadzi kameralny salon fryzjerski w pobliżu fryszackiego rynku. Fot. DANUTA CHLUP

nie kolorów oraz układanie fryzur ślubnych i wieczorowych. W tej branży także śledzi nowe trendy i na bieżąco się dokształca.

– Inaczej wyglądają stylizacje ślubne panien młodych, inaczej upięcia na bal czy imprezy wieczorowe. Dzisiaj także tu bardziej popularne są naturalne, swobodne upięcia, mniej wyszukane od tradycyjnych. Ten trend bywa określanym jako styl boho – wyjaśnia fryzjerka.

– W mojej pracy fascynuje mnie to, że robiąc fryzurę, tworzę od podstaw nowe dzieło. Klientka wraca do domu zmieniona, zwykle ma bardzo dobre samopoczucie. Dlatego bardzo lubię tę pracę, daje mi ona wiele radości – wyznaje Beata Sikora. (dc)

Kwestionariusz firmowy

Rok założenia: 2005

Branża: fryzjerska

Liczba pracowników: 1

Kontakt:

Tel. 774 943 577.

Instagram: beata_sikora_hairstylist

Nielatwa historia

W 1900 roku w Jabłonkowie mieszkało 207 Żydów. Choć stanowili niecały jeden procent jabłonkowskiej społeczności, mieli znaczny udział w majątku całej gminy. II wojna światowa wszystko zmieniła – 90 proc. jabłonkowskich Żydów zostało zamordowanych. O losach tej społeczności opowiadał w Cieszynie Josef Byrtus, autor książki „Żydzi w Jabłonkowie”.

Lukasz Klimaniec

Temat jabłonkowskich Żydów pojawił się nad Olzą przy okazji Dni Kultury Żydowskiej, jakie w Cieszynie i Czeskim Cieszynie od 4 do 11 listopada zorganizowała parafia ewangelicko-anglikańska w Cieszynie i Muzeum Śląska Cieszyńskiego. W niezwykłą podróż po zakątkach judaizmu w regionie zabrał uczestników spotkania w Bibliotece Miejskiej w Cieszynie Josef Byrtus, inżynier (absolwent Wyższej Szkoły Transportu i Komunikacji w Zylinie) i teolog (ukończył studia na wydziale teologicznym Uniwersytetu Palackiego w Olomuńcu), a na co dzień nauczyciel w Piosku.

Siedmiu nauczycieli

Pierwsza wzmianka o Żydach na terenach Śląska Cieszyńskiego pochodzi z relacji Ibrahima ibn Jakuba, żydowskiego kupca i podróżnika z Tortosy w muzułmańskiej Hiszpanii, który podróżując po terenach dzisiejszych Czech i Polski zostawił po sobie jeden z najstarszych opisów krajów zachodniosłowiańskich m.in. Pragi i państwa Mieszka I. Dzięki niemu wiadomo o żydowskich handlarzach i kupcach mieszkających na terenach obecnej polsko-czeskiej pogranicza.

Pierwsze informacje o Żydach mieszkających w Jabłonkowie są związane z Cieszynem i pochodzą z 1644 roku. Ich autorem był Jakub Singer, jeden z najbardziej znaczących Żydów w historii Cieszyna, który zajmował się pobieraniem opłaty celnej (myta) za wjazd do miasta. Jak podają źródła historyczne, w 1752 roku na Śląsku Cieszyńskim mieszkało 88 żydowskich rodzin. Z przeprowadzonego wówczas spisu wynikało, że wśród nich było siedmiu nauczycieli.

Dwa mieszkało w Cieszynie, jeden w Jabłonkowie, a pozostali w Skoczowie, Jaworzu, Ropicy i Boguminie.

Ślady żydowskie nad Olzą

Jednym obiektem kultowym na terenie Cieszyna był Dom Modlitwy zbudowany w 1930 r. przy ul. Bożka 16 według projektu architekta Eduarda Davida. Był prowadzony przez ortodoksyjnych Żydów jako stowarzyszenie „Szomre Szabos”. Swoich bliskich Żydzi z czeskiej strony Olzy chowali na kirkucie w Cieszynie. Bóżnica w Czeskim Cieszynie wyszła z wojennej pożogi niemal bez szwanku. Budynek synagogi nie został spalony w czasie działań wojennych ze względu na ryzyko rozprzestrzenienia się pożaru na sąsiednie domy. Kiedy w budynku utworzono siedzibę PZKO, wówczas usunięto z piwnicy rytualne łaznie.

– Ta rytualna nie była planowana – wyznała na śródowym wer-

Rok 1868 przynosi pierwsze potwierdzone działania żydowskiej społeczności w Jabłonkowie, która podlegała jurysdykcji cieszyńskiego rabina. Jabłonkowscy Żydzi mieli swój dom modlitewny i założyli jednoklasową żydowską „szkołę ludową”. Kilka lat później w 1879 roku tę szkołę i dom modlitewny odwiedził cieszyński rabin Simon Friedmann.

Silna ekonomicznie grupa

Josef Byrtus prezentując archiwalne zdjęcia jabłonkowskiego Rynku zauważył, że XIX wiek był czasem rozkwitu żydowskiej społeczności w Jabłonkowie. Świadczą o tym domy znajdujące się w części Rynku, które były własnością Żydów.

– Jeśli spojrzymy na południowy zachód, to tamte domy są domami żydowskimi: od kościoła w kierunku domu książeckiego – wskazywał na fotografii Josef Byrtus.

Zauważył, że na przełomie XIX i XX wieku życie w Jabłonkowie było bardzo bogate, a miejscowość różnorodna, bo zamieszkiwali ją ludzie, którzy uważali się za Polaków, Czechów, Żydów, Niemców, Ślązaków, Węgrów i Słowaków. – Generacja naszych przodków autematycznie potrafiła posługiwać się językiem polskim, czeskim i niemieckim. Znała też żydowskie tradycje, bo Żydzi żyli wśród nich – podkreślił Byrtus.

W 1890 roku na Śląsku Cieszyńskim było osiem gmin, w których mieszkało więcej, niż 100 Żydów. Największa społeczność żydowska znajdowała się w Bielsku, a kolejne znaczące były w Cieszynie, Skoczowie, Polskiej Ostrawie, Frydku, Fryszacie i właśnie w Jabłonkowie.

W roku 1900 roku, według rejestru sądowego, w Jabłonkowie mieszkało 207 Żydów, którzy stanowili 0,7 proc. ogółu mieszkańców. Byli to handlarze, nauczyciele, doktorzy, prawnicy, w większości wykształceni i zdolni ludzie.

– Jeśli spojrzymy na odszetk żydowskiej społeczności i zestawimy z ich majątkiem, okazało się, że choć było ich niespełna jeden procent, to ich majątek stanowił jedną trzecią majątku całego Jabłonkowa. To po-

● Josef Byrtus zabrał uczestników spotkania w niezwykłą podróż po zakątkach judaizmu na Śląsku Cieszyńskim ze szczególnym uwzględnieniem Jabłonkowa. Fot. LUKASZ KLIMANIEC

kazuje, jak silna ekonomicznie była to grupa – podkreślił Josef Byrtus.

Pokazując mezuzy, czyli zwitek pergaminu z naniesionymi dwoma fragmentami Tory umieszczony w drewnianym lub metalowym pojemniku i zawieszany na zewnętrznej prawej framudze drzwi, przyznał, że takie mezuzy można byłoby zobaczyć na drzwiach domów przy Rynku w Jabłonkowie pod numerami 7,8,9,11 i 12, gdzie przed wojną mieszkał Żydzi z Jabłonkowa.

Z Australii do Jabłonkowa

Pamiętką po społeczności żydowskiej w Jabłonkowie jest dziś stary cmentarz żydowski. Ta nekropolka stała się częścią pracy badawczej Josefa Byrtusa – hebrajskie teksty z macew (nagrobków) i ich tłumaczenia znalazły się w jego książce „Żydzi w Jabłonkowie”.

– Zaczęłam przychodzić na ten cmentarz w zimie. Zauważyłam, że macewy są prawie nieczytelne. Dlatego rozgrzałam ręce i przez dotyk próbowałam odkryć znajdujące się na nich napisy. Przeżyłem wtedy coś niesamowitego. Bo inaczej było ich niespełna jedno oczami, a co innego, gdy próbujemy to zobaczyć przez dotyk – powiedział.

Przytoczył historię związaną z tłumaczeniem macew małżeństwa Zifferów, którą odczytał jako Boży znak.

– Jestem wierzący i wierzę, że Bóg wkłada do naszych serc głębokie pragnienia. Do mojego włożył pragnienie, by iść na cmentarz, przetłumaczyć macewy i na podstawie ich historii napisać książkę. Kiedy pracowałam nad tłumaczeniem napisu z macew małżeństwa Zifferów, na drugim końcu świata Bóg włożył do serc czwartej generacji potomków Zifferów pragnienie, by przylecieli z Australii odnaleźć swoje korzenie. Kiedy dotarli do Jabłonkowa, skontaktowali się z urzędem miasta, a urzędnicy skierowali ich do mnie. Macewy udało mi się przetłumaczyć 3-4 tygodnie przed ich przyjazdem, więc gdy się spotkaliśmy, mogłem im wręczyć tłumaczenie – powiedział Josef Byrtus.

Holokaust i nowe czasy

Podczas II wojny światowej na cmentarzu żydowskim zaprzestano pochówków Żydów. Niemcy jednak przywieźli tam dwanaście osób z Jaworzynki oskarżonych o współpracę z partyzantami. Górale byli torturowani, musieli sobie wykopac grób i

zostali rozstrzelani. Na żydowskim cmentarzu pochowano też radzieckiego żołnierza, który okradł jabłonkowskie domy i został zabity przez swojego dowódcę. Po wojnie jego ciało zostało przewiezione na cmentarz we Frydku, a ciała mieszkańców Jaworzynki spoczęły w rodzinnych stronach.

Po II wojnie światowej doszło do dewastacji żydowskiego cmentarza w Jabłonkowie. Wiele macew zostało zniszczonych, część została skradziona i – jak wskazał Josef

Byrtus – znalazła się na cmentarzu chrześcijańskim. – Można je łatwo poznać po ich charakterystycznym kształcie – przyznał.

Podczas tej wojny zginęło 90 procent Żydów z Jabłonkowa, którzy wówczas tworzyli 3 procent społeczności miejscowej. Nawiązując do Holocaustu Josef Byrtus opowiedział historię Helenki, dziewczynki w wieku 5-6 klasy, która wraz z rodzicami została wywieziona na pociągami. Gdy pociąg zatrzymał się w Wedryni, dziewczynka chciała uciec i wtedy została zastrzelona. Jest uważana za pierwszą ofiarę wśród Żydów jabłonkowskich.

Podczas II wojny światowej na cmentarzu żydowskim zaprzestano pochówków Żydów. Niemcy jednak przywieźli tam dwanaście osób z Jaworzynki oskarżonych o współpracę z partyzantami. Górale byli torturowani, musieli sobie wykopac grób i

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Zastanów się, zanim klikniesz

Okres poprzedzający święta Bożego Narodzenia to tradycyjnie raj dla handlowców (choć w tym roku na wysokość utargu wpłynęła na pewno inflacja i niepewność jutra), ale także niestety dla tych wszystkich, których nazywamy cyberprzestępcami. I nic w tym dziwnego, listopadowo-grudniowy przedświąteczny zamęt i nerwowa krzątania sprawiają, że jesteśmy jak gdyby mniej czujni, mniej ostrożni, mniej przewidujący. A warto wiedzieć, że przestępstwa popełniane w sieci szkodzą nie tylko zwykłym konsumentom, ale także pociągają za sobą wielomilionowe straty w biznesie, co więcej – mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa państwowego. Przypomnijmy – całkiem niedawno hakerzy zaatakowali strony internetowe czeskiego rządu.

Podobnie jak na przestrzeni tysiącleci nie udało się wyeliminować z naszego życia zwykłej przestępczości, na pewno nie uda się też całkowicie zwalczyć przestępstw i oszustw popełnianych w cyberprzestrzeni. Trzeba się jednak przed nimi bronić i uświadamiać ludziom, jakie

zagrożenia mogą na nich czyhać w sieci. Już od kilku lat z inicjatyw Komisji Europejskiej październik był Europejskim Miesiącem Walki z Cyberprzestępczością. Tegoroczna edycja odbywała się pod hasłem „Zastanów się, zanim klikniesz”. A oto kilka najbardziej popularnych oszustw, przed którymi warto mieć się na baczności. Nie tylko zresztą przed świętami.

Phishing

Scenariusze phishingowych ataków są zawsze bardzo podobne. Oszuści kuszą klientów przedświątecznymi pożyczkami czy obniżkami cen. Jest to przebiegła metoda, której celem jest jednak nie sprzedać wybranego produktu, a naklonienie klienta do ujawnienia cennych informacji, jak np. numer karty kredytowej, konta bankowego itp. Otrzymujemy oto e-mail, który na pierwszy rzut oka wygląda jak najbardziej niewinny. Zawiera on jednak odnośnik do fałszywej strony, która też nie budzi żadnych podejrzeń. Bez wahania podajemy więc swój identyfikator i hasło, np. do bankowości online, po czym oszuści okradają nas bez skru-

pułów ze wszystkich oszczędności. Dużą popularnością cieszą się też kuponów zniżkowe zamieszczane na fałszywych stronach. Jak twierdzą eksperci, cyberprzestępcy „operują” nie tylko w naszych klasycznych komputerach, ale coraz częściej celują w telefony komórkowe, nierzadko posiłkując się bezprawnie nazwiskami znanych osób i celebrytów.

Skimming

Przestępstwo polega na kradzieży danych zapisanych na karcie płatniczej poprzez kopiowanie paska magnetycznego i stworzenia duplikatu karty, z której następnie oszust wyciąga pieniądze. Do skimmingu może dojść w różnych miejscach, urządzeniami kopiującymi mogą być terminale płatnicze, do których wkładamy kartę. Zdarzały się przypadki, że cyberprzestępcy zamontowali takie urządzenia również bezpośrednio w bankomatach. Warto więc chronić się także przed takimi praktykami – u nas i za granicą. Jeżeli dokonujemy płatności kartą, nigdy nie powinniśmy pozwalać, aby sprzedawca lub kelner gdzieś się z nią oddalił. Warto też, jeżeli to

możliwe, korzystać z bankomatów znajdujących się przy instytucjach finansowych lub w miejscach dobrze strzeżonych. Nie trzeba przypominać, że wpisując PIN, powinniśmy zasłonić klawiaturę drugą ręką.

Malware

Malware, a właściwie malicious software, to szkodliwy typ oprogramowania, który ma umożliwić dostęp do urządzenia, a tym samym do wszelkich danych na nim zgromadzonych. Oczywiście, bez wiedzy użytkownika. Warto wiedzieć, że malware sami często wprowadzimy do swojego komputera czy telefonu. Może się to stać wtedy, gdy pobieramy z niewiarygodnych źródeł jakieś filmy, programy czy pliki muzyczne. Malware może wykryć, a także usunąć dobry program antywirusowy. Częścią malware może być tzw. ransomware (ransom – okup), czyli oprogramowanie wymuszające okup i blokujące użytkownikom dostęp do ich systemów lub plików osobistych.

Oszustwo nigeryjskie

To jedno z bardziej dochodowych źródeł cyberprzestępców. Jak to

działa? Ofiara otrzymuje e-mail, zawierający obietnicę uzyskania dużych pieniędzy w zamian za dopełnienie kilku formalności i dokonanie tzw. opłaty manipulacyjnej. Może to być np. 100 dolarów, ale też więcej. Potem oszuści urywają kontakt, a my zostajemy z niczym. Oszuści mogą podawać się np. za prawnika, który załatwia spadek, czy za jakiegoś inwestora.

W naszym kraju policja notuje corocznie ok. 9,5 tys. przestępstw popełnianych w cyberprzestrzeni. Należy się jednak obawiać, że to tylko wierzchołek góry lodowej. Najwięcej, bo ponad połowa, to „zwykłe” oszustwa, których dopuszczają się np. ludzie komunikujący się przez aplikacje i e-shopy. I chociaż walka z cyberprzestępcami jest coraz skuteczniejsza, warto mieć na uwadze, że to na ogół oni są zawsze pół kroku nie tylko przed potencjalnymi ofiarami, ale także przed organami ścigania. To tak jak z włamywaczami. Dobry zamek pomoże zabezpieczyć mieszkanie, ale nigdy w stu procentach nie uchroni nas przed włamywaczem. ▲

● Na ekspozycji można zobaczyć m.in. kielichy sederowe, lampy hanukowe, a także pokrowiec na Torę. Fot. LUKASZ KLIMANIEC

wierzcni boiska szkolnego przy SPI, gdzie znajdowała się nieduży synagoga.

Największym skarbem wystawy jest tablica pamiątkowa wypożyczona z Gminy Wyznaniowej Żydowskiej, upamiętniająca członków

gminy wyznaniowej żydowskiej w Skoczowie, którzy zginęli podczas I wojny światowej.

Wernisażowi wystawy towarzyszyła prezentacja Maksymiliana Kapalskiego. Wystawa jest czynna do 4 grudnia. (klm)

Ojciec Mateusz 27
Niedziela 20 listopada, godz. 20.20

PIĄTEK 18 LISTOPADA

6.00 Polonia 24 **6.30** Zakochaj się w Polsce. Kopicz Kościuszki w Krakowie **7.00** Wojciech Cejrowski - bosso przez świat **7.30** Pytanie na śniadanie - pobudka **10.40** Panorama kraj **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** Alfabet Andrzeja Dobosza **11.30** Ja to mam szczęście! (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** M jak miłość (s.) **14.00** Szansa na sukces. Opole 2023. Pierś **15.00** Wiadomości **15.20** Bajki naszych rodziców. Bolek i Lolek na Dzikim Zachodzie **15.40** Proszę słońca. Wycieczka za miasto (s.) **16.00** Ja to mam szczęście! (s.) **16.30** Na sygnale. To nie tak miało być **17.00** Teleexpress **17.20** Zakochaj się w Polsce. Zgorzelec **17.55** Polonia Express **18.10** Olá Polonia **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.15** Na dobre i na złe. Idzie nowe (s.) **21.10** Kabaretomania (pr. rozr.) **22.05** Polonia 24 **22.35** C.K. Dezerterzy (s.).

SOBOTA 19 LISTOPADA

6.00 Polonia 24 **6.30** Wojownicy czasu. Brama do Wiednia, czyli bitwa o Kraków 1914 **7.05** Giganci historii. Polska Sasów **7.55** Pytanie na śniadanie **12.10** Dziewczyna i chłopak. Tosiek i Tomka (s.) **13.05** Korona Gór Polski. Wysoka **13.35** Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem-Bulecką **14.05** Na dobre i na złe (s.) **15.00** Kabaret. Super Show Dwójki **16.00** Kulturalni PL **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Szansa na sukces. Opole 2023. Piotr Szczepanik **19.10** Informacje kulturalne **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Stulecie Winnych 4 (s.) **21.15** Boisko bezdomnych **23.30** Polacy to wiedzą! (teleturniej).

NIEDZIELA 20 LISTOPADA

6.00 Hity wszech czasów **6.50** Wojna domowa. Ciężkie jest życie **7.25** Wojna domowa. Bilet za fryzjera (s.) **7.55** Pytanie na śniadanie **11.15** Ziaro. Yes! Yes! Yes! **11.40** Misja Zambia. Kuchnia w Chingoli **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Aniol Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Słowo na niedzielę. Chrystusa Króla Wszczęliwa **13.00** Transmisja mszy świętej z parafii Nawrócenia św. Pawła w Pyskowicach **14.15** Wojna domowa. Wywiadówka (s.) **15.15** Podstępni intruzi. Inwazja obcych gatunków **16.00** Wojciech Cejrowski - bosso przez świat. Wyprawa do łowców głów **16.30** Polacy to wiedzą! (teleturniej) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Powroty (mag.) **19.10** Informacje kulturalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ojciec Mateusz 27 (s.) **21.15** Wesele **23.05** Program rozrywkowy **23.25** Słownik polsko@polski.

PONIEDZIAŁEK 21 LISTOPADA

6.00 Polacy to wiedzą! (teleturniej) **6.30** Baptyści w Białymstoku **6.50** Rok 1982. Kalendarium **7.00** Okrasa lamie przepisy. Jabłka ze starego sadu **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama kraj **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** Polonia Express **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Stulecie Winnych 4 (s.) **13.05** Ojciec Mateusz 27. Nie sądzicie **14.00** Wesele **15.50** Ale talent. Zabawka do sylabizowania

16.00 Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Słownik polsko@polski **17.55** Kamperem po południu **18.15** Polacy świata **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (s.) **19.30** Wiadomości **19.50** Czas honoru. Powstanie. Szyfr Inżyniera (s.) **21.30** Apetyt na miłość (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Taka była telewizja. Taka była telewizja 1952-1970 **23.30** Leśniczówka (s.).

WTOREK 22 LISTOPADA

6.00 Polonia 24 **6.30** Pożyteczni.pl **7.00** Co dalej? **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Smaki świata - pośród mórz **11.10** Kamperem po południu **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Czas honoru. Powstanie **14.05** Giganci historii. Rewolucja bolszewicka i narodziny komunizmu **15.00** „Ja to mam szczęście!” - ulubione skecze **15.15** Przystanek Historia. Zbrodnia wolińska **15.35** Przyjaciele Misia i Margolci. Kucharz **15.55** Halo, halo! Gra w skojarzenia **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Studio Wschód **17.55** Nad Niemnem (mag.) **18.10** Studio Lwów **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości **19.50** Ojciec Mateusz 13 (s.) **21.30** Apetyt na miłość (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Bezcenny młodzieniec. Niedokończona misja **23.30** Leśniczówka (s.).

ŚRODA 23 LISTOPADA

6.00 Polonia 24 **6.30** Poland in Undiscovered. Łądek Zdrój **6.45** Powroty **7.00** Qulszol - kulinarne potyczki **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Smaki świata - pośród mórz **11.10** Studio Lwów **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Ojciec Mateusz 13 (s.) **14.00** Bezcenny młodzieniec. Niedokończona misja **15.00** „Ja to mam szczęście!” - ulubione skecze **15.20** Animowanki. Rodzina Treflików (s.) **15.40** Nela Mała Reporterka. Witajcie pingwiny **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Uzbekistan - Kraina otwartych serc **17.55** Kierunek Zachód **18.10** Magazyn z Wysp **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości **19.50** Czysta nad rozlewiskiem (s.) **21.30** Apetyt na miłość (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.30** Leśniczówka (s.).

CZWARTEK 24 LISTOPADA

6.00 Polonia 24 **6.30** Słownik polsko@polski **7.00** Co dalej? **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Smaki świata - pośród mórz **11.10** Nad Niemnem **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Czysta nad rozlewiskiem (s.) **14.00** Kabaret Starszych Panów. Piosenka jest dobra na wszystko **15.00** „Ja to mam szczęście!” - ulubione skecze **15.20** Bajki naszych rodziców. Mały pingwin Pik-Pok **15.40** Bajki naszych rodziców. Miś Kudłatek **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Stacja innowacja **17.45** Szlakiem lubelskich szteti. Kazimierz Dolny **17.55** W obiektywie Polonii. Wschód **18.10** Wilnoteka **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości **20.00** Sfora (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Kabaret Starszych Panów. Piosenka jest dobra na wszystko **23.35** Leśniczówka (s.).

Oddali hołd bohaterom

Doniosła chwila zmuszająca do refleksji. Fot. MARIAN PALUSZKIEWICZ

Narodowe Święto Niepodległości skupiło mieszkańców Wilna i wszystkich, którym uroczysty dzień nie jest obojętny, przy Mauzoleum Matki i Serca Syna na wileńskiej Rossie. Do zgromadzonych, by oddać hołd poległym i wspólnie świętować niepodległość Polski, zwróciła się ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Litwie, Urszula Doroszevska.

Zwróciła uwagę na ofiarę, dzięki której wolna Polska zaistniała. – W dniu Święta Niepodległości kolejny raz zbieramy się tutaj na Rossie, aby oddać wspólnie hołd tym, którzy naszą niepodległość wywalczyli i obronili. Był to straszny czas, czas wojny światowej, kiedy zmieniał się układ sił w Europie. Nasi wrogowie chcieli, abyśmy nie istnieli, aby Polski nie było. Jednak dzięki odwadze i determinacji Polaków udało się odzyskać i umocnić nasze państwo – mówiła do zgromadzonych ambasador Rzeczypospolitej Polskiej. Kwiaty przy płycie Piłsudskiego złożyli przedstawiciele polskiej placówki dyplomatycznej na Litwie oraz społeczności polskiej. W uroczystościach udział wzięli też żołnierze Polskiego Kontyngentu Wojskowego (PKW) „ORLIK-11”, który stacjonuje w litewskiej bazie lotniczej w Szawlach i prowadzi nadzór nad przestrzenią powietrzną (Baltic Air Policing) w rejonie państw bałtyckich: Litwy, Łotwy i Estonii.

„Kurier Wileński”/LITWA

Wernisaże wojennego Lwowa

Pomimo alarmów powietrznych i różnych zagrożeń życie artystyczne w mieście nadal trwa. W październiku we lwowskich muzeach i galeriach zaprezentowano szereg wystaw malarzy i rzeźbiarzy.

„Spotkanie ze Zmartwychstałym” to tytuł wystawy XIV Międzynarodowych Warsztatów Ikonopisów w Nowicy-Wesołej 2022. Z powodu wojny prace zawiązy nie jak zwykle w Muzeum Narodowym w Lwowie imienia Andrzeja Szeptyckiego, lecz w galerii „Dzyga” przy ul. Ormiańskiej.

Projekt z udziałem współczesnych artystów z Polski, Ukrainy i Słowacji, tworzących prace o tematyce religijnej, realizowany jest od 2009 roku, a jego celem jest przybliżenie szerokiej publiczności mało znanego, ale żywego i intrygującego malarstwa ikonowego. W trakcie warsztatów odbywają się prezentacje dorobku artystycznego nie tylko uczestników – gości warsztatów byli również artyści, którzy nie mogli wziąć udziału w projekcie – oraz dyskusje.

Pomyślodawcy i organizatorzy uważają, że idea warsztatów jest stworzenie możliwości spotkania

Fot. KONSTANTY CZAWAGA

i wspólnej pracy ikonopisów obu kręgów kulturowych, Wschodu i Zachodu. Twórcze spojrzenie na ikonę, zakorzenione w tradycji a zarazem otwarte na współczesne środki artystycznego wyrazu, pozwala odczytywać jej aktualność jako nośnika treści chrześcijańskiej wiary wyrażanej w sposób oryginalny, istotowy, przemawiający także do człowieka dzisiejszego. Warsztaty są okazją do poszukiwań

Konstanty Czawaga „Kurier Galicyjski”/UKRAINA

SPORT

Na jesienny katar mundial w Katarze!

Ponad 200 mld dolarów, jak oszacowali eksperci finansowi, pochłonęła organizacja piłkarskich mistrzostw świata w Katarze, które w niedzielę połączą na miesiąc fanów futbolu na całym świecie. To niesamowita suma, która powinna zagwarantować zarówno przednie wrażenia piłkarzom, jak też bezpieczeństwo i komfort kibicom. W tej rubryce nie będę mieszał sportu z polityką (o tym w komentarzu na stronie 2). Tym bardziej, że trzeba powoli szykować się do wtorkowej batalii Polaków z Meksykiem (17.00), a wcześniej do niedzielnego meczu otwarcia: Katar – Ekwador (17.00).

Janusz Bittmar

Polacy po śródowym towarzyskim meczu z Chile w Warszawie (spotkanie zakończyło się po zamknięciu numeru) myślami błądzą już wyłącznie wokół wtorku 22 listopada. O godzinie 17.00 naszego czasu podopieczni trenera Czesława Michniewicza zagrają na Stadionie 974 w Dosze z reprezentacją Meksyku. W kontekście warszawskiego sparingu warto dodać, że Meksyk lubiący grać atakiem pozytywnym w stylu dawnej Barcelony prawie w ogóle nie przypomina nastawionego głównie na kontrę Chile. Pytanie, po co potrzebny był taki mecz kontrolny na niespełna tydzień przed ostrym startem w mundialu, pozostawiam więc ekspertom ze sztabu szkoleniowego polskiej reprezentacji. Może odpowiedzą na nie od razu dziś o godz. 14.15 podczas oficjalnej konferencji prasowej w medialnym centrum Al Kharaitiyat. O godzinie 15.00 zaplanowano zaś pierwszy trening.

Liderzy polskiej drużyny oczywiście z przodu. Niech „Lewy” strzeli jak najwięcej bramek! Fot. PZPN

Występ biało-czerwonych w Katarze będzie dziewiątym w historii startów w tej najbardziej prestiżowej imprezie piłkarskiej. Skromny bilans medalowy – brąz w mundialu 1974 i 1982 – reprezentacja skupiona wokół Roberta Lewandowskiego na pewno chciałaby poprawić. Chęci, niestety nieoparte właściwą realizacją, pojawiły się już cztery lata temu podczas czempionatu w Rosji. W 2018 roku zespół prowadzony przez Adama Nawałkę spakował walizki już po meczach grupowych, kończąc rywalizację na ostatnim miejscu w zestawieniu grupy H. W Katarze liderzy zespołu – Robert Lewandowski, Wojciech Szczesny, Piotr Zieliński czy Arkadiusz Milik – są nie tylko o cztery lata starsi, ale też bogatsi o sukcesy i porażki. Zwłaszcza dla Lewandowskiego, który w tym sezonie Bayern Munchen zamienił na FC Barcelonę, rutyna w strzelaniu goli w meczach ligowych została zdefiniowana na nowo. A my liczymy, że „Lewy” rozpędzi się również w

polskiej kadrze, gdzie do tej pory zdobywał wprawdzie ważne bramki, ale w mundialach czy Euro różnie w tym bywało. To samo dotyczy Milika, który w tym sezonie sensacyjnie wzmochnił utytułowany Juventus Turyn, którego bramki broni Szczesny. Nominacje, na jakie zdecydował się Czesław Michniewicz, dają nadzieję, że to może być najlepszy mundial w wykonaniu Polaków od czasów pamiętnych mistrzostw w Hiszpanii 1982 (trzęsienie się edycji jest wprowadzenie dwóch kategorii: do lat 13 i od lat 14 do... 99. W składzie drużyny musi być co najmniej jedna kobieta (dziewczyna). Zwycięska ekipa otrzymuje dyplom oraz nagrodę rzeczową. Imprezę wsparł finansowo Fundusz Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w Republice Czeskiej.

– Mam nadzieję, że młodzież poniżej 14 lat również chętnie powalczy o nagrody i medale – poinformowała „Głos” w imieniu organizatorów Danuta Siderek. Zgłoszenia przyjmowane będą do 2 grudnia pod adresem e-mailowym: danuta@siderek.cz. Ringo to gra polegająca na rzucaniu gumowym kółkiem tak, aby upadło na boisko drużyny przeciwnej. Regułami gry najbardziej przypomina siatkówkę. Ringo stworzył znany szermierz i dziennikarz Włodzimierz Strzyżewski w 1959. Jako oficjalny sport o charakterze indywidualnym i zespołowym istnieje w Polsce od 1973, kiedy to zaczęto organizować otwarte mistrzostwa w ringo. (jb)

KONKURS »GŁOSU«
Wygraj podróż – oficjalną piłkę mundialu!

Al Riħla, w tłumaczeniu na polski „podróż” – taką nazwę przybrała oficjalna piłka mundialu w Katarze. Futbolówka ma być znów lepsza, szybsza i dokładniejsza od poprzedniczek (tak twierdzi przynajmniej znany niemiecki producent). Przygotowaliśmy dla Was niepowtarzalną okazję, aby sprawdzić, czy faktycznie tak jest. W trzech konkursowych odcinkach na łamach „Głosu” będzie można zdobyć po jednej piłce Al Riħla. Zaczynamy!

PYTANIE nr 1
Ille bramek zdobył Robert Lewandowski w MŚ w Rosji 2018?
Na odpowiedzi czekamy do najbliższego czwartku pod adresem e-mailowym: info@glos.live.

Czytelnicy oceniają szanse Orłów Michniewicza

Stanisław Franek (kierownik harcerskiej drużyny „Opty”) Będzie ciężko w tych mistrzostwach, ale myślę, że Polakom uda się awansować z grupy. Życzyłbym biało-czerwonym co najmniej ćwierćfinału. A może nawet więcej. Marzenia są w końcu po to, żeby je spełniać.

Wanda Celarek (PTTS „Beskid Śląski”) Wyjście z grupy to podstawa. Wierzę, że piłkarzom uda się przebić do fazy pucharowej. Czy finał byłby zbyt wielkim marzeniem? Będę trzymała kciuki za zespół. Szkoda tylko, że na mundial nie udało się też awansować reprezentacji RC, emocje byłby podwójne.

Zenon Wirth (Klub Polskiej Książki i Prasy) Mam nadzieję, że nie doczekamy się tradycyjnego ostatniego meczu grupowego o pietruszkę. Bo chociażby w poprzednim mundialu w Rosji było tak, że drugi występ w grupie oznaczał spotkanie o wszystko, a ostatni był meczem honorowym.

Małgorzata Piasecka (nauczycielka w-f w PSP w Cz. Cieszynie) Sukcesem będzie wejście do fazy pucharowej. Trafiłmy w grupie na jednego z faworytów, Argentynę, która oprócz Leo Messiego ma w składzie głównie piłkarzy z ligi włoskiej. Z kolei Meksyk to też bardzo trudny przeciwnik.

Ringo! To brzmi niezłe

• Część zwycięskiej ekipy „A kunia znosz?” z 11. edycji, która z powodu pandemii koronawirusa odbyła się nietypowo w maju br. Fot. SZYMON BRANDYS

Można szlifować formę

do turnieju w ringo, który 3 grudnia o godz. 9.00 odbędzie się w Czeskim Cieszynie, w hali sportowej Średniej Szkoły Albrechta przy ul. Tyrśa 611/2. Organizatorami imprezy sportowej są MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Centrum oraz Osiedle. Wydarzenie promujące ringo, nietuzinkowy, ale bardzo atrakcyjny sport, nosi nazwę Barborkowy Turniej Ringo im. M. Walacha, a zawodnicy spotkają się na parkiecie po raz 12. Nowością zbliżającej się edycji jest wprowadzenie dwóch kategorii: do lat 13 i od lat 14 do... 99. W składzie drużyny musi być co najmniej jedna kobieta (dziewczyna). Zwycięska ekipa otrzymuje dyplom oraz nagrodę rzeczową. Imprezę wsparł finansowo Fundusz Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w Republice Czeskiej.

– Mam nadzieję, że młodzież poniżej 14 lat również chętnie powalczy o nagrody i medale – poinformowała „Głos” w imieniu organizatorów Danuta Siderek. Zgłoszenia przyjmowane będą do 2 grudnia pod adresem e-mailowym: danuta@siderek.cz. Ringo to gra polegająca na rzucaniu gumowym kółkiem tak, aby upadło na boisko drużyny przeciwnej. Regułami gry najbardziej przypomina siatkówkę. Ringo stworzył znany szermierz i dziennikarz Włodzimierz Strzyżewski w 1959. Jako oficjalny sport o charakterze indywidualnym i zespołowym istnieje w Polsce od 1973, kiedy to zaczęto organizować otwarte mistrzostwa w ringo. (jb)

OFERTA

PIŁKA NOŻNA – 1/8 PUCHARU MOL: MFK Karwina – Slavia Praga (dziś, 17.00), Banik Ostrawa – Sparta Praga (sob., 15.00).
HOKEJ – TIPSPORT EKSTRALIGA: Witkowiec – Olomuniec (dziś, 17.00), Stalownicy Trzinec – Hradec Kralowej (niedz., 15.00).

CO W TEATRZE

SCENA BAJKA - CZ. CIESZYŃ: O 3 princeznach a 3hlavém drakovi (18, godz. 10.00);
▲ Velká policejní pohádka (21, godz. 10.00);
SCENA CZESKA - CZ. CIESZYŃ: Modrý z nebe (19, godz. 17.30).

CO W KINACH

BYSTRZYCA: Top Gun: Maverick (19, godz. 18.05); **JABLONKÓW:** Elvis (18, godz. 19.00); **TRZYNIEC - Kosmos:** Wielki zielony krokodyl domowy (18, godz. 17.00); Czarna Pantera: Wakanda w moim sercu (18, godz. 20.00); Princezna zaklęta w czasie 2 (19, godz. 15.00); Grand Prix

(19, godz. 18.00); Menu (19, godz. 20.30); Kwik (20, godz. 15.00); Il Boemo (20, godz. 17.00); Hranice lásky (20, godz. 20.00); Za vším hledej ženu (21, godz. 17.30); Jan Žižka (21, godz. 20.00); **CZ. CIESZYŃ - Central:** Grand Prix (18, godz. 16.30); Ofiara (18, godz. 19.00); Princezna zaklęta w czasie 2 (19, 20, godz. 15.30); Patrz, jak kręca (19, godz. 17.30); Menu (19, 20, godz. 20.00); Cirkus Maximim (20, godz. 17.30); **KARWINA - Centrum:** Princezna zaklęta w czasie 2 (18, godz. 17.00; 19, godz. 14.30; 20, godz. 15.00); Menu (18, godz. 20.00); Grand Prix (19, godz. 17.15); Czarna Pantera: Wakanda w moim sercu (19, 20, godz. 19.30; 21, godz. 20.00); Za vším hledej ženu (21, godz. 17.30); **HAWIERZÓW - Centrum:** Princezna zaklęta w czasie 2 (18-20, godz. 17.00); Grand Prix (18-20, godz. 19.30); Lunatycy (20, godz. 10.00); Menu (20, godz. 18.00); Princezna rebelka (20, godz. 17.00); Spolu (21, godz. 18.00); Bilet do raju (21, godz. 19.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrava 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/zaolzie.

CO W TERENIE

KARWINA - Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej za-

prasza na warsztaty twórcze pt. „Zrób sobie własny wieniec adwentowy”, które poprowadzi Adam Tomanek. Zapraszamy we wtorek 22. 11. o godz. 9.00 do budynku biblioteki na Rynku Masaryka. Prosimy o zabranie ozdób, wianki oraz gałązki zapewnione. Cena biletu wynosi 70 kc. Kontakt: e-mail: polske@rka.cz, tel. 596 312 477.

KARWINA-RAJ - Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie dnia 22. 11. o godz. 15.00 do „Nezo Cafe” (obok uniwersytetu). Dalsze informacje na spotkaniu.

KLUB 99 - Spotyka się w poniedziałek 21. 11. o godz. 11.00 w Domu PZKO w Kocobędzu.

ORŁOWA-LUTYNIA - MK PZKO zaprasza na Świniobicie w piątek 25. 11. w godz. 16.00-20.00 i w sobotę 26. 11. w godz. 10.00-14.00 do Domu PZKO. W ramach imprezy w piątek o godz. 18.00 odbędzie się spotkanie z aktorami Sceny Polskiej Teatru Czeskosłowackiego. Podczas całej imprezy będzie prezentacja działalności koła za rok 2022, sprzedaż polskich książek, wystawka robót ręcznych dzieci ze szkoły i przedszkola

PTTS „BŚ” - Zaprasza 23. 11. na spacer po Szonowie. Wychodzimy o godz. 10.10 z przystanku autobusowego Šenov-Škrbeň. Trasę o

długości około 4,5 km zakończymy przy restauracji „Na Lapačce”. Prowadzi Wierka Piekarska, tel. 737 818 785. Informacje o dojeździe i mapka trasy patrz www.ptts-beskidslaski.cz.

UWAGA BRATYSŁAWIANIE! - Zapraszamy na kolejną Nikola-jówkę absolwentów uczelni bratysławskich, która odbędzie się w piątek 2. 12. o godz. 15.00 „Na Fojtstwiu” w Odrzychowicach. Z powodów organizacyjnych prosimy o potwierdzenie udziału najpóźniej do 27. 11. Zapraszamy organizatorów (B+J+J).

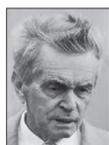
OFERTY

PRZECIEKA CI DACH, kapie Ci do domu - zadzwoni: +48 609 852 057. Uszczelniamy wszystkie rodzaje dachów. GŁ-021

WYSTAWY

CZ. CIESZYŃ, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: wystawy pt. „Pani Prezydentowa Michalina Mościcka” oraz „Generał Mariusz Zaruski i pasje jego życia”. Czynne od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00.

WSPOMNIENIA

Dnia 18 listopada mija 2. rocznica śmierci naszego Kochanego

ZDEŃKA HLISENKOVSKÉHO

z Trzinyca
O chwilę wspomnień i modlitwę proszą żona, córka i synowie z rodzinami. GŁ-686

Dnia 20 listopada obchodzili 95 lat nasz Kochany

śp. JÓZEF MIZIA

z Nydku
zaś w maju wspominaliśmy 9. rocznicę Jego śmierci. W kwietniu minęła 14. rocznica śmierci naszej Kochanej

śp. ANNY MIZIOWEJ

z Nydku
która 19 maja obchodziła 92. urodziny. O modlitwę i chwilę wspomnień proszą córka i wnukowie z rodzinami. GŁ-682

Nasze życie jest w rękach Pana, który jest dobrym Ojcem: On wie, jak długo mamy je zachować. Św. Jan Bosko

W niedzielę 20 listopada w cichej zadumie i modlitwie wspomnimy 16. rocznicę śmierci naszego Kochanego

śp. MUDR. STANISŁAWA MENDREKA

z Czeskiego Cieszyňa
O chwilę życzliwych wspomnień proszą najbliżsi. GŁ-677

WSPOMNIENIA

Dnia 17 listopada minęła 33. rocznica, kiedy odszedł od nas na zawsze

śp. PAWEŁ NIEBORAS

z kolei 26 listopada minie 1. rocznica, kiedy pożegnaliśmy na zawsze Jego Żonę

śp. EMILIĘ NIEBORAS

Z miłością i szacunkiem wspominają ją córka i synowie z rodzinami. GŁ-684

Czas płynie, my pamiętamy.

W piątek, 18 listopada 2022, obchodzili 81. urodziny nasz Drogą

śp. WALTER OSUCHOWSKI

z Hawierzowa
Z szacunkiem i miłością wspominają żona Brigitte i córki z rodzinami. RK-086

Wszystko się kończy, wszystko przemienia, i sen się przetrwie - słodkie marzenie. Lecz coś jest w duszy, co nigdy nie minie i wciąż trwać będzie, a tym jest wspomnienie.

19 listopada minie 1. rocznica śmierci naszej Kochanej Mamy

śp. ELŻBIETY STUDY

Wszystkich, którzy Ją znali i zachowali w życzliwej pamięci, o chwilę cichej zadumy proszą syn i córka z rodzinami. GŁ-657

Trudno jest powiedzieć - żegnaj na zawsze komuś najukochańszemu.

Dnia 18 listopada 2022 minęła 7. rocznica, kiedy odeszła od nas

śp. EMILIA ŠTOCHLOWA

Z miłością i szacunkiem wspomina najbliższa rodzina. GŁ-675

Dnia 21 listopada obchodzili swoje 100. urodziny

śp. WŁADYSŁAW SZTUŁA

z Dawkowa
Z miłością i szacunkiem wspominają synowie z rodzinami. RK-085

NEKROLOGI

Los zabiera nam bliskich, ale nie zabiera wspomnień i miłości...

W głębokim żalu zawiadamiamy, że dnia 11 listopada 2022 w wieku 81 lat odszedł na zawsze Drogą Ojciec, Brat, Dziadek, Wujek, Teść, Szwagier

śp. WŁADYSŁAW KONESZ

Ostatnie pożegnanie z Drogim Zmarłym odbędzie się w piątek 18. 11. 2022 o godz. 14.00 w sali obrzędów pogrzebowych w Karwinie-Raju. Zasmucona rodzina. GŁ-678

Ze szczerą i głęboką żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

śp. WŁADYSŁAWA KONESZA

Wyrazy współczucia rodzinie i bliskim składają zarząd MK PZKO w Karwinie-Frysztacie oraz chór męski „Hejnał-Echo”. GŁ-689

Wyrazy głębokiego współczucia najbliższym z powodu śmierci

śp. JERZEGO KRONHOLDA

składają Konsul Generalna RP w Ostrawie oraz pracownicy Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie. GŁ-685

PROGRAM TV

PIĄTEK 18 LISTOPADA

TVC 1
5.59 Studio 6 9.00 O krok od nieba (s.) 9.55 Co umiały nasze babcie 10.20 13 komnata Radki Folprechtowej 10.50 Drzwi 11.10 Wszystko, co lubię 11.35 Gdzie mieszkały księżniczki 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Pieczeni na niedzielę 14.40 Reporteryz (TVC) 15.30 Pokusy doktora Burdy (film) 15.55 Uśmiechy J. Šaška i D. Vostřela 16.35 Łopatologicznie 17.30 AZ kwiz 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Z zapachem tradycji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 3 plus 1 z Miroslavem Donutem 21.55 Wszystko-party 22.50 Z archiwum Sherlocka Holmesa (s.) 0.35 AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry 8.30 Bedeker 9.00 Andaluzyja 9.50 Jak fabryki zmieniły świat 10.45 Wieczny uśmiech Dany Némowej 11.50 Królestwo natury 12.15 Piękne duńskie pustkowia 13.10 Cudowne góry w sercu Niemiec 14.10 Wielkie ucieczki z Berlina 15.05 Brytyjska twierdza przeciw Hitlerowi 15.50 Duże maszyny 16.35 Na grzyby 17.05 Zielnik 17.30 Dominikana 18.25 Podróż po Malediwach 18.50 Historia czeskiej żywności 19.15 Świadczenie czasu 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Powieść o glinie (film) 21.55 Widok z sypialni (film) 23.50 Napad w Salisburys (s.).

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova 8.35 Ulica (s.) 10.40 Nie martw się o mnie (s.) 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Ubezpieczalnia Szczęście (s.) 13.40 Dr House (s.) 15.35 Zamienię się z żoną 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Pościg 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Pamiętnik współczesnego ojca (film) 22.30 Wydział pościgowy (film) 1.05 Dr House (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) 7.00 Nowy dzień 8.10 M.A.S.H. (s.) 9.15 Zoo (s.) 10.35 Strażnik Teksasu (s.) 11.30 Rizzoli & Isles (s.) 12.30 Komisarz Rex (s.) 13.35 Agenci NCIS (s.) 14.40 Tak jest, szefie 15.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Kochamy Czechi 0.00 Jak to było, szefie? 0.30 Policja w akcji.

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) 7.00 Nowy dzień 8.10 M.A.S.H. (s.) 9.15 Zoo (s.) 10.35 Strażnik Teksasu (s.) 11.30 Rizzoli & Isles (s.) 12.30 Komisarz Rex (s.) 13.35 Agenci NCIS (s.) 14.40 Tak jest, szefie 15.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Kochamy Czechi 0.00 Jak to było, szefie? 0.30 Policja w akcji.

SOBOTA 19 LISTOPADA

TVC 1
6.00 Pieczenie na niedzielę 6.35 Łopatologicznie 7.30 Bajka o dwóch wędrowcach 7.40 Bajka o smoku i pięknej królewnie (bajka) 9.10 Uśmiechy Gustava Nezvala 9.55 Koncerty Adwentowe Czeskiej Telewizji 2021 10.15 Dookoła świata w 80 dni (s.) 11.05 Wszystko-party 12.00 Z metropolii, Tydzień w regionach 12.25 Nasze hobby 13.00 Wiadomości 13.05 Nimfa z Weltawy (bajka) 13.50 Diabelskie kamienie (bajka) 14.40 Profesor Jarki (film) 16.25 Hercule Poirot (s.) 17.55 Cudowne ziola 18.25 Chłopaki w akcji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Cuda natury 21.25 Petra Janů 22.40 Maigret i zjawa (film) 0.05 Miejsce zbrodni - Drezno (s.).

TVC 2
6.00 Broń II wojny światowej 6.45 Świat zwierząt 7.40 Sto cudów świata

8.35 Na rowerze 8.50 Maya - tygrys indyjski 9.55 Manu i Matěj podróżują do Apulii 10.25 Lotnicze katastrofy 11.10 Auto moto świat 11.40 Magiczne otchłanie 12.05 GEN - Galeria elity narodu 12.25 Babel 12.50 10 błędów 13.40 Oto jest głowa zdrajcy (film) 15.40 Kamera w podróży 16.25 Poniczki 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Pieczeni na niedzielę 14.40 Reporteryz (TVC) 15.30 Pokusy doktora Burdy (film) 15.55 Uśmiechy J. Šaška i D. Vostřela 16.35 Łopatologicznie 17.30 AZ kwiz 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Z zapachem tradycji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 3 plus 1 z Miroslavem Donutem 21.55 Wszystko-party 22.50 Z archiwum Sherlocka Holmesa (s.) 0.35 AZ kwiz.

NOVA
6.05 Tom & Jerry Show (s. anim.) 7.05 Scooby-Doo: Brygada detektywów (s. anim.) 7.55 Weekendowe Śniadanie 12.20 MasterChef Czechi 13.45 Poradnik domowy 14.55 Moja dziewczyna wychodzi za mąż (film) 16.55 Królowa Śnieżka i łowca (film) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Mumia (film) 22.25 Bliźniak (film) 0.45 Królowa Śnieżka i łowca (film).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) 7.50 Blondynka, Złota Rączka i Kiler 8.25 Autosalon, tv 9.30 Czechi i Słowacja mają talent 11.00 Kochamy Czechi 12.50 Lato w Kapsztadzie (film) 14.50 Śladami krwi (film) 16.55 Pan i służa (film) 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Bliźniak (film) 0.45 Królowa Śnieżka i łowca (film).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) 7.50 Blondynka, Złota Rączka i Kiler 8.25 Autosalon, tv 9.30 Czechi i Słowacja mają talent 11.00 Kochamy Czechi 12.50 Lato w Kapsztadzie (film) 14.50 Śladami krwi (film) 16.55 Pan i służa (film) 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Bliźniak (film) 0.45 Królowa Śnieżka i łowca (film).

NIEDZIELA 20 LISTOPADA
TVC 1
6.00 Ciekawostki z regionów 6.25 Profesor Jarki (film) 8.10 Pieczenie na niedzielę 8.50 Łopatologicznie 9.45 Kalendarium 10.00 Kamera na szlaku 10.30 Obiekty 11.00 F.L. Věk (s.) 12.00 Pytania Vaclava Moravca 13.00 Wiadomości 13.05 Plawaček (bajka) 14.20 Cudowny przyjaciel (bajka) 15.20 Siedem kilo dla Králička (film) 16.40 Dylematy kucharza Svatopluka (s.) 17.55 Zielnik 18.25 Co umiały nasze babcie 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Sprawa dla malarza (film) 21.25 168 godzin 22.00 Czas sprzyja mordercy (film) 23.35 Sprawy detektyw Murdocha (s.).

TVC 2
6.00 Ślady, fakty, tajemnice 6.25 Wynałazki Leonarda da Vinci 7.25 Watykańskie tajemnice 8.15 Czeskosłowacki tygodnik filmowy 8.30 Poszukiwania utraconego czasu 8.45 Ta chwila 9.15 Brytyjska twierdza przeciw Hitlerowi 10.00 Duże maszyny 10.50 Ostatnia szansa dla nosorożca północnego 11.40 Nie poddawaj się przez ucho igielne 13.00 Słowo na niedzielę 13.05 Magazyn chrześcijański 13.30 Magazyn religijny 14.00 Historie czeskiej żywności 14.20 Na pływali w Benicem Del Toro 14.50 Starożytne rzesze 15.40 Awanturnik 16.10 Piękne duńskie pustkowia 17.05 Wynałazki Leonarda da Vinci 18.00 Bedeker 18.25 Uttarakhand, źródło Gangi 19.20 Ciekawostki z regionów 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym (film) 20.00 Słynni jeźdźcy (film) 21.55 JFK (film) 1.00 Alkohol - cudowny eliksir.

NOVA
6.15 M.A.S.H. (s.) 7.00 Nowy dzień 8.10 M.A.S.H. (s.) 9.50 Poradnik domowy 10.35 Strażnik Teksasu (s.) 11.30 Rizzoli & Isles (s.) 12.30 Komisarz Rex (s.) 13.35 Agenci NCIS (s.) 14.40 Tak jest, szefie 15.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Czarne wdowy (s.) 21.30 Dzień jak marzenie 22.40 Winogrodnicy (s.) 23.55 Tak jest, szefie!

PRALNIA Karolina

proponujemy:
* pranie pościeli, poduszek, kolder, narzut i pokrowców, obrusów, zasłon, odzieży roboczej, itp.
* ręczne prasowanie koszul
* usługa krochmalenia i maglowania do 24 godz.
* pakowanie w folię higieniczną

+420 602 110 408
+420 792 338 089

Trzyniec, ul. Horní 1145 (za byłym sklepem Hortex)
www.pradelnatrinec.cz
email: karolina@pradelnatrinec.cz

GŁ-299

A JE SUCHO!
osuszanie mokrych ścian

www.ajesucho.cz tel: +420 608 772 213

GŁ-087

MS MEBLE MAŁYJUREK

„Kuchnie pełne dobrych smaków”

MEBLE NA WYMIAR
Cieszyn, ul. Stawowa 10 www.ms-meble.pl
kasia@ms-meble.pl • biuro@ms-meble.pl • tel: +48 509 329 813 • tel: +48 509 641 125

Przyjźdź z kuponem z gazety a otrzymasz **10% RABATU** na swoje zamówienie

GŁ-656

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Przewodniczącego Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Przewodniczącego Rady Ministrów.

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

• Na nasze zaproszenie odpowiedział Stanisław Adamiec. Przystał nam współczesne ujęcie z nieco innego kąta patrzenia schroniska na Kozubowej. Archiwalna fotografia pochodzi ze zbiorów Alicji Brannej.

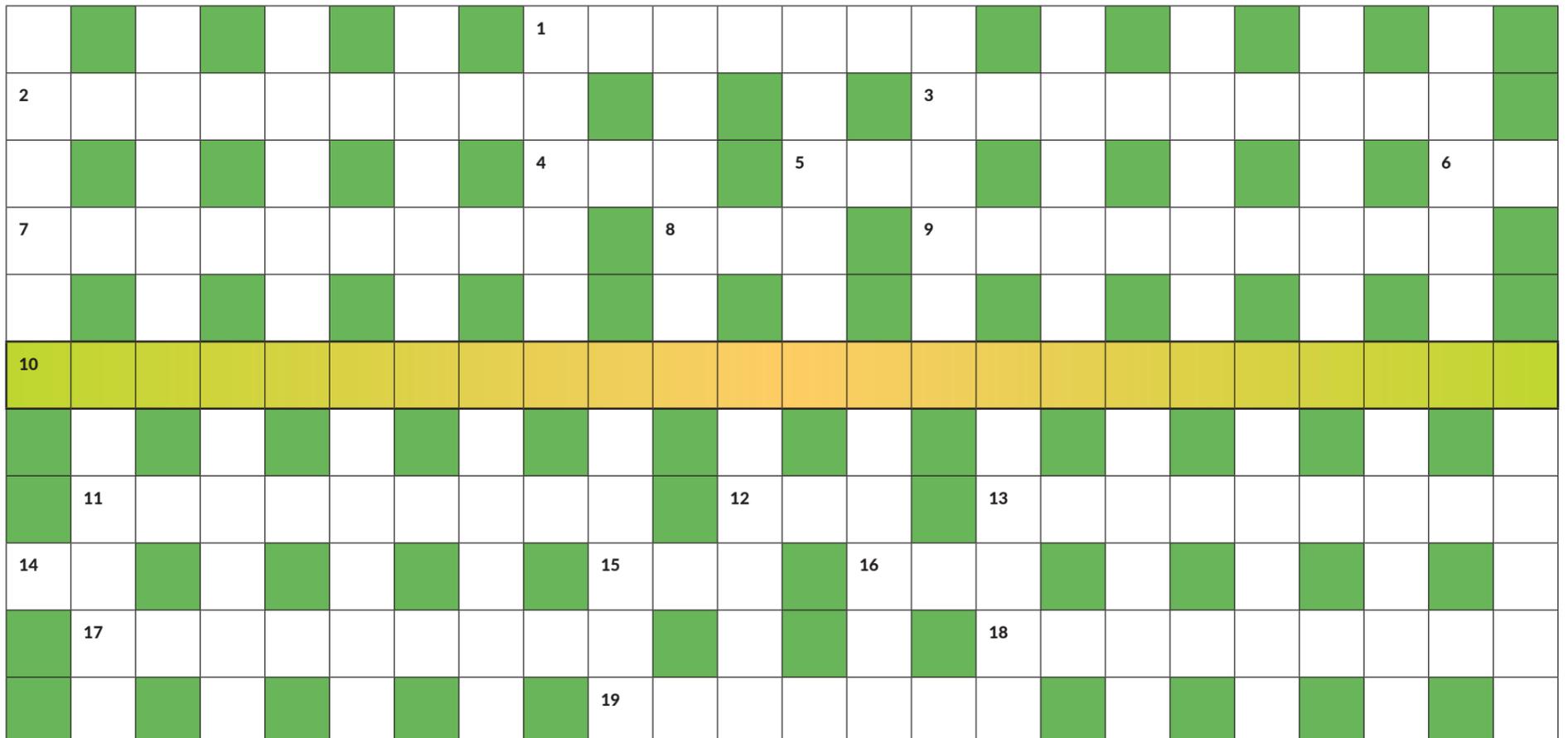
Dziękujemy za współpracę!

...tak jest

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Rozwiązaniem jest myśl, której autorem jest Stanisław Jerzy Lec, pseudonim literacki Stach, właściwie baron Stanisław Jerzy de Tusch-Letz – polski poeta, satyryk, aforysta i tłumacz literatury niemieckiej.

POZIOMO:

- mająca dużo czegoś, bogata w zasoby, dostatnia
- nauczycielka czytająca Szekspira w oryginale
- żebrek, wólczyca uliczny we Włoszech, neapolitański biedak
- bydło z Tybetu lub przyimek wprowadzający wyrażenie porównawcze
- ...rzeczny, gatunek skorupiaka lub astrologiczny znak zodiaku
- skrót grand prix lub model Forda
- wieś w województwie lubelskim, w powiecie biłgorajskim, w gminie Biłgoraj
- bohater sztuki P. Corneille'a lub hiszpański bohater czasów rekonkwisty

- aleja spacerowa, promenada lub niezabudowana przestrzeń przed fortyfikacjami

10. ROZWIĄZANIE DODATKOWE

- jadalnia sala w klasztorze
- Bem albo Demarczyk
- Piotr, polski sędzia piłkarski lub powiat w województwie mazowieckim
- egipskie bóstwo lub symbol pierwiastka Rad
- brytyjska grupa rockowa, w której śpiewał Jon Anderson lub angielskie „tak”
- ogród ze zwierzętami, np. duma Wrocławia
- ciarki przebiegające po plecach, mrowienie ze strachu

- czasopisma wychodzące raz na tydzień
- miasto na Krete.

PIONOWO:

AGENDA, ALKENY, BARDOT, BIOTOP, BOJAŻŃ, COCHIN, HARADA, JĘZYKI, LESOTO, MEGANE, MOISIL, NYANZA, OBELGA, OBLADA, PUFFER, RZEPAK, SEKCJE, SIESTA, STAWCE, TAHITI, TIAZOL, VABANK, YAKUZA, ZAJAZD.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
IGNATÓWKA, IRAKLIO, LAZZARONE, SIEDLECKI

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda.

Rozwiązania prosimy wysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin upływa w środę 30 listopada. Nagrodę za poprawne rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 4 listopada otrzymuje **Roman Jochymek z Trzyńca**. Autorem dzisiejszego zadania jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 4 listopada:

POMYŚL, ZANIM POMYŚLISZ